

يك شخصى را داده است و عقیده اش هم این است که مطابق قوانین مقرر هويت این شخص صحیح بوده بعد از تصدیق دادن معلوم شد که مخالف با واقع بوده و تصدیق واقع و نفس الامر نبوده است که او نوشته است آن شخص فوت شده است در این موقع او تصدیق نکرده است تصدیق باشهود است که سبب این شده اند و تصدیق داده اند اینجاست که مطلق باشد صحیح نیست بنده عقیده ام این است که کفایت این ماده را نمیکند.

آقا شیخ ابراهیم - همچو کاری که مثلا از روی تصدیقی که نموده و ثبت کرده است تصدیق بدهد بعد بگوید که من سهو و خطا کردم این حرفها قابل اعتنا نیست والا تمام خطاها قابل تأویل است من شراب خورده ام نفهمیدم سهو کرده ام اینکه نمیشود مجازات نشود باید مجازات او بشو.

رئیس - رأی میگیریم باین ماده بترتیبی که قرائت شد آقایانیکه موافقتند قیام نمایند با اکثریت ۴۴ رأی تصویب شد و چون بنده می بینم که اغلب آقایان این لایحه را همراه ندارند اگر اجازه میدهند این لایحه بماند برای جلسه دیگر اظهار شد (صحیح است) دستور سه جلسه آینده دستور شنبه ۲۹ راپورت کمیسیون بودجه راجع بسیم تلگراف گلپایگان - قانون ثبت اسناد سه شنبه ۳ جمادی الاول لایحه استقراض قانون استخدام - لوائح نجف اشرف - پنجشنبه پنجم جمادی الاولی - راپورت کمیسیون بودجه راجع باعزام سی نفر شاگرد بفرنک - راپورت کمیسیون تفسیر راجع باصل هفتم قانون اساسی - راپورت کمیسیون بودجه راجع باحداث پست خانه و تلگرافخانه در سرحد جلفا - آقای معزز الملک در دستور اظهاری دارید.

معزز الملک - چون راپورت کمیسیون بودجه راجع بورنه مورل در دستور بود و بواسطه يك پیشنهادی برگشت بکمیسیون حالا اگر مخالفی نیست و ممکن است جزء دستور سه شنبه بگذاریم و تصور میکنم که تا آنروز این راپورت رسیده باشد.

رئیس - چون خیلی مختصر است هر وقت که حاضر شد در همان جلسه خوانده میشود و دیگر از کمیسیون عدلیه یکماه و نیم قبل از این بعضی اطلاعات خواسته شده بود از هیئت رئیسه و هنوز اطلاع داده نشده خواهش میکنم اطلاعاتی که خواسته شده هر چه زودتر بدهند دیگر آنکه اعضاء کمیسیون داخله هم مرتباً حاضر نمی شوند خواهش میکنم که مراقب باشند چون سایر اعضاء می آیند و اکثریت نیست مدتی منتظر میشوند بعد میروند.

حاج شیخ الرئیس - مرخص میفرمائید راجع بکمیسیون عدلیه بعضی عرایض دارم عرض کنم **رئیس** - بفرمائید.

حاج شیخ الرئیس - بنده و سایر اعضاء رسمی کمیسیون عدلیه تقاضا میکنیم از هیئت رئیسه که دونفر لاقل از کسانی که متخصص بکمیسیون عدلیه هستند یعنی اداره کردن کمیسیون عدلیه را از حیث منشی گری بتوانند بکمیسیون عدلیه ضمیمه کنند والا کارها خیلی بعقب میافتد بجهت اینکه آقایانی که هستند متخصص در شرعیاتند و شاهزاده سلیمان میرزا که در سابق عضو بودند و متخصص باینکار بودند و اطلاعات کامله در این کمیسیون دارند همچنین اتفاق افتاده است که انتخاب نشده اند یا اینکه از ایشان خواهش هم کردیم

که قبول نمایند غرض اگر هیئت رئیسه رعایت این مسئله را بفرمایند کارها زودتر پیش میرود و حالا کمیسیون منشی ندارد.

رئیس - چون اعضاء کمیسیون عدلیه و وزیر عدلیه هم این خواهش را کرده اند اگر مجلس موافق است در جلسه آینده دونفر باعضاء کمیسیون عدلیه اضافه بکنیم و آقای قمی هم چون در کمیسیون بودجه هستند از عضویت کمیسیون داخله استعفا دادند چون نمی توانند در کمیسیون داخله حاضر شوند برای روز شنبه بکنفرم برای کمیسیون داخله انتخاب بشود مجلس مقارن مغرب ختم شد

جلسه ۲۴۱

صورت مذاکرات روز شنبه ۲۹ شهر ربیع الثانی ۱۳۲۹

آقای مؤتمن الملک رئیس سه ساعت و نیم قبل از غروب آفتاب بجای خود جلوس و مجلس در ساعت سه بغروب رسماً افتتاح گردید صورت مجلس روز پنجشنبه ۲۷ را آقای معاضد الملک قرائت نمودند.

(غائبین جلسه قبل) بدون اجازه .
حاج وکیل الرعایا و میرزا علی اکبرخان دهخدا غائبین با اجازه معین الرعایا - نجم آبادی - غائبین از وقت مقرر حاج سید نصرالله - آقا شیخ حسین یزدی - دکتر امیرخان - ادیب التجار - نیرالسلطان هر يك نیم ساعت - معاضد السلطنه چهل و پنج دقیقه آقامیرزا رضاخان نائینی سی و پنج دقیقه .

رئیس - ملاحظاتی هست ؟
حاج وکیل الرعایا - بنده رادر پنجشنبه غائب بی اجازه نوشته اند و حال آنکه عریضه که تقاضای اجازه را شامل بود تقدیم شده بود میخواستیم سؤال کنم که رسیده است یا خیر .

رئیس - نرسیده است و چندین مرتبه هم عرض کردم که این قبیل مطالب باید در اداره مباشرت اظهار شود راجع باینجا نیست دیگر مخالفی نیست (اظهاری نشد) کاغذی از وزارت مالیه رسیده است راجع به اجازه واستجاره املاک دولتی قرائت میشود (بجارت ذیل قرائت شد) .

مجلس شورای ملی در موضوع اجازه واستجاره بملاحظه اینکه از قرار معلوم بعضی از نمایندگان معترض این مسئله را از قبیل نقل و انتقال تصور نموده بوجوب اصل بیست و دویم قانون اساسی از مختصات مجلس شورای ملی دانسته اند وزارت مالیه چون غالباً دچار اشکالات این مطلب است بلا تکلیف مانده است و نظر به نص قانون اساسی که تفسیر قوانین بامجلس است بوسیله این مشروحه دقت نظر نمایندگان محترم را باین مطلب جلب مینماید و بغوریت تقاضا دارد که در مجلس مذاکرات لازمه در این باب فرموده و مقرر فرمایند کمیسیون تفسیر این ماده را تفسیر نموده و ضمناً تکلیف وزارت مالیه را معین فرمایند که آیا بالاخره وزارت مالیه شخصاً میتواند متصدی این امر بشود و نظر به مسئولیتی که دارد ممکن است اینکار را قطع و فصل نماید یا اینکه جزئیات مطلب را باید بمجلس شورای ملی پیشنهاد نموده کسب اجازه نماید و در خاتمه این مطلب را هم متذکر و یاد آور میشود که در موضوع هر اجازه واستجاره (مثلاً در موقع اجازه دادن يك دکان یا فلان قطعه زمین متعلق بدولت) اگر بخواهد تحصیل رأی از نمایندگان محترم نماید باعث تضییق اوقات

مجلس وعدم حسن جریان امور خواهد بود .
وزارت مالیه
رئیس - در سابق مذاکره این خیلی شده است حالا اگر مخالفی نیست بفرستیم بکمیسیون تفسیر.
معزز الملک - بنده مخالف نیستم فقط می خواستم عرض کنم در این باب یک طرح قانونی دیگر هم هست که باید کمیسیون قوانین مالیه زودتر راپورت آنرا بدهد .

رئیس - جای مذاکره گویا نیست پس میفرستیم بکمیسیون تفسیر و دیگر يك کاغذی هم از طرف مالیه رسیده است در خصوص دورشته قنات در یزد اینرا هم میفرستیم بکمیسیون بودجه دستور امر رز هم راپورت کمیسیون بودجه است راجع به امتداد سیم تلگراف بخونسار و گلپایگان از عراق خوانده می شود .

(راپورت کمیسیون بودجه بمضمون ذیل قرائت شد) .
بتاریخ ۱۵ ربیع الثانی در کمیسیون بودجه در لایحه وزارت پست و تلگراف بانضمام راپورت کمیسیون فوائد عامه راجع بامتداد خط تلگراف از عراق بگلپایگان و خونسار و محلات مطرح گردید در خصوص تمهد آقایان آقا میرزا محمد مهدی و حاج شیخ اسدالله راجع به تیر و عمله این خط که از خود مجانی حاضر شده بدهند مذاکرات لازمه بعمل آمده بملاحظاتی کمیسیون بودجه این تمهد را لازم ندانسته و عقیده داشت آنچه مخارج لازم است باید از طرف دولت بشود مجدد وزارت پست و تلگراف کلیه مخارج امتداد این خط را از سیم کشی و عمله و تیر پیشنهاد نموده نظر بوزوم تأسیس تلگراف در نقاط مزبوره از حیث تجارت و رفاهیت اهالی کمیسیون بودجه با اکثریت آراء مطابق پیشنهاد وزیر ماده ذیل را تصویب می نماید .
ماده - مبلغ هفت هزار و یکصد و پنجاه و هفت تومان برای کلیه مخارج امتداد خط تلگراف از عراق بگلپایگان و خونسار و محلات اعتبار بوزارت پست و تلگراف داده شود .

رئیس - آقای حاج سید ابراهیم مخالف هستند .

حاج سید ابراهیم - آنچه در این باب در کمیسیون مذاکره شده این بود که در عراق این خط کشیده شود و از کمره بمحلات و لفظ کمره مخصوصاً در راپورت بود و برای اینکه در هر يك از این نقاط يك مرکز از برای تلگراف پست باشد و در اینجا ذکر نشده است خواستم عرض کنم که لازم است نوشته شود .

رئیس - در راپورت کمیسیون فوائد عامه نوشته شده است معلوم می شود اینجا اشتهاً افتاده است دیگر مخالفی نیست (اظهار شد خیر) پس رأی می گیریم باورقه آقایانی که تصویب میکنند ورقه سفید خواهند انداخت .

(در این موقع شروع باخذ آراء گردید و حاج میرزا رضاخان احصا نمود) .
رئیس - با اکثریت شصت و هفت رأی تصویب شد .

(اسامی اشخاصی که تصویب نموده اند)
 خیابانی . زنجانی . صدرالعلماء . معتد .
 التجار . ادیب التجار . دکتر رضاخان . شیبانی
 آقا سید حسین اردبیلی . وحیدالملک . دکتر حیدر
 میرزا . ابوالقاسم میرزا . آقا محمد بروجردی .
 افتخار الواعظین . کزازی . آقا سید جمیل .
 نجم آبادی . معاضد السلطنه . حاج عزالمالک .
 انتظام الحکماء . منتصر السلطان . معزز الملک
 آقا میرزا رضا خان نائینی . آقا میرزا رضای
 مستوفی . آقا میرزا مرتضی قلیخان . معذل الدوله
 نیرالسلطان . حاج میرزا رضاخان . حاج سید -
 ابراهیم . عزالملک . آقا شیخ غلامحسین . ضیاء -
 المالک . مشیر حضور . تربیت . دهخوارقانی
 محمد هاشم میرزا . حاج شیخ رئیس . آقا شیخ
 علی شیرازی . آقا سید حسن مدرس . حاج سید
 نصرالله . حاج مصدق المالک . فشتانی . معاضد
 الملک . آقا میرزا ابراهیم خان . آقا میرزا داود
 خان . دکتر امیرخان . متین السلطنه . دکتر
 علی خان . رکن المالک . فهیم الملک . لسان -
 الحکماء . دکتر اسمعیل خان . آدینه محمدخان
 هشتودی . آقا سید محمدباقر ادیب . ذکاءالملک
 حاج وکیل الرعایا . مساوات . علی زاده . آقا
 میرزا احمد . حاج شیخعلی خراسانی . اسدالله خان
 کردستانی . لواءالدوله . ارباب کبکسرو . بهجت
 حاج شیخ اسدالله . آقا میرزا ابراهیم قمی
 ناصرالاسلام .

رئیس - قانون ثبت اسناد قرائت میشود
 از ماده ۱۳۲ .
 ماده ۱۳۲ - هر گاه اجزای اداره مزبور
 سندی را که نزد آن ها تودیع شده باز کنند از
 شغل خود منصرف میشوند و هر گاه خود یا مضمون
 سند را بکسانی که حق ندارند ارائه یا افشاء کنند
 مجازات مقرر در ماده ۱۳۰ در حق آن ها جاری
 خواهد شد .

آقا میرزا ابراهیم خان - در ماده ۱۳۰
 می گوید از شغل خود معزول شده و بهیچ خدمت
 قبول نخواهد شد همینطور در این ماده با انفصال
 از شغل را مجازات قرار می دهد در تقصیر اولی
 و در تقصیر دومی باز رجوع بماده ۱۳۰ میکند در
 صورتی که هر دو یک مجازات است و بنده این مجازات
 هارا تصور زیاد می دانم .

آقا شیخ ابراهیم - شاید اشتباه شده است
 مقصود آن ماده است از سه سال تا چهار سال حبس
 معین شده است چون این خیانت بزرگی است
 مقصود آن ماده ۱۳۰ اولی است که بعلاوه از آن
 مجازات مدتی هم حبس میشود .

رئیس - ماده ۱۳۰ از راپورت دوم کمیسیون
 است .

حاج سید ابراهیم - عرض می کنم
 در این مواد اگر ملاحظه بکنیم در مجازات مقصود
 این است که باید بدانیم که این خلافی را که می
 کند یک مجازاتی از برای ایشان معین کنیم تا
 اینکه باین واسطه جلوگیری از خلاف و خیانت آن

ها بشود اگر خلاف نمی کند که هیچ درباره شان
 جاری نخواهد شد پس ما باید مجازات را سخت
 بکنیم تا اینکه مرتکب نشود در این ماده بنده می بینم
 آنکس که دو خیانت کرده است و آنکه یک
 خیانت کرده است هر دو را یک جور مجازات برایش
 معین کرده اند مثلا آن اشخاصی که امانت
 را باز کرده است در حقش نوشته است که
 از شغل خود منصرف می شود و آن شخص هم که بدیگری
 که حق ندارد مطلب را افشاء کند باز همان خواهد
 بود یعنی از شغل خود منصرف می شود یعنی یکی خیانت
 در حمل و نقل و یکی خیانت اینکه بکسی اطلاع داده
 است در صورتی که نباید اطلاع بدهد یک طور مجازات
 می شوند و در این جا بنده پیشنهاد کرده ام که حبس
 هم برایش مقرر است بفرمائید بخوانند .

آقا شیخ ابراهیم - تقصیر اول تنها مستلزم
 حبس نیست خودش باز کرده است امانت مردم را تقصیر
 دوم این است که باز کرده و مضمونش را بکسان دیگر
 گفته است یا بکسی دیگر ارائه داده است این با اول
 تفاوت دارد در اولی از شغل خود معزول می شود و
 در دومی از شغل خود معزول می شود بعلاوه هم حبس
 می شود .

آقا میرزا ابراهیم - انفصال از شغل دائمی
 که در هیچ خدمت دولتی قبول نشود بنده تصویب
 نمی کنم این را بهمان طور حبس و یک جریمه مقرر
 بدارند بیک ملاحظه اولویت دارد بجهت اینکه قصاص
 بمنزله تطهیر خیانت است ممکن است پس از قصاص
 داخل یک خدمتی شود و تحصیل یک معاش بکند
 و اگر بهیچ خدمت دولت قبول نشود این تقریباً
 قطع حلقوم است و قطع معاش .

آقا شیخ ابراهیم - خیانت و دزدی امری است
 که از هر کس ناشی شد باید در اداره دولتی نماند
 آن مجازات زیاده اش راجح دارید بگوئید ولی
 آن مجازات لازمه خیانت است شبهه ندارد
 در اداره نباید باقی بماند بجهت اینکه خائن را
 نمیتوان در اداره نگاهداشت .

رئیس - در آن ماده آقای حاج سید ابراهیم یک
 اصلاحی پیشنهاد کرده است قرائت میشود در ماده ۱۳۲
 چون در صورت افشای سندی مضمون آن علاوه بر خلاف
 قانون خیانت در امانت هم شده بنده پیشنهاد می کنم که در
 آخر ماده این عبارت افزوده شود بعلاوه از شش ماه
 الی یک سال حبس خواهد شد (ابراهیم الموسوی)

حاج سید ابراهیم - آقای مخبر چون
 یک بیانی کردند که بماده ۱۳۰ بیش مثال میزد که
 این مجازات در آنجا هم است ولی اگر نیست بنده
 عرض می کنم که اگر ملاحظه این را بکنیم گمان
 می کنم که مجازات آن کسی که باز کرده است و
 مضمونش را بدیگری گفته است البته باید مجازاتش
 بیشتر از آن کسی باشد که باز کرده ولی بدیگری
 ابراز نداشته است و گمان می کنم که این مدت حبس
 عیب نداشته باشد .

آقا شیخ ابراهیم - این ماده که این جا
 زیاد مذاکره شد اول مجازاتش قرار داده شده بود
 از دو سال الی چهار سال حبس و بعد ما در کمیسیون
 مذاکره کردیم هر چه صلاح دانستیم با آقایان که
 از شش ماه الی یکسال کسر مقرر می شود با از شش ماه الی

یکسال حبس حالا باین هم رای داده نشده این
 ماده هم بنحیه مثل او است آن خیانتی است این هم
 خیانتی است بجهت اینکه این خیانت کرده سند مردم
 را ارائه داده افشاء کرده است آن هم این است که
 سند محکوم کی زوری را ثبت کرده است هر دو
 این ها باید مجازاتش یکسان باشد و گویا آن ماده
 هنوز نگذشته است بنده نبودم گویا بعضی پیشنهاد
 ها شده است و برگشته است بکمیسیون حالا اگر
 مذاکره بکنند این را تمام می کنیم آنرا هم تمام میکنند
 والا بر می گردد بکمیسیون .

وزیر عدلیه - بنده تقاضای کنم که
 این ماده بر گردد بکمیسیون که با آن ماده که سابق
 بر گذشته است به کمیسیون یک مرتبه بیاید
 به مجلس .

رئیس - مخبر این تقاضا را قبول دارند
زنجانی - بنده هم تقاضا می کنم که بر
 گردد بکمیسیون

رئیس - تقاضای مخبر بر می گردد بکمیسیون
 با اصلاح حاج سید ابراهیم

ماده ۱۳۳ قرائت میشود
 ماده ۱۳۳ - هر گاه اجزاء اداره مزبوره
 وجه ثبت را زیاده بر مقداری که قانوناً مرخصند نگاه
 داشته بخرانه عاید ندارند بقدر آن چه زاید نگاه
 داشته روی آن گذاشته بخرانه دولت تسلیم کنند .

آقا سید حسن مدرس - این جا گویا
 یک لفظی ما گفته ایم سهوشده است و یک لفظ دیگری
 بجای او گذاشته شده است یعنی (از مقرر خود) روی
 آن وجه بگذارد در عوض بجای (از مقرر خود) لفظ
 (بخرانه عاید) نوشته شده است

رئیس - مجدداً با همین اصلاح آقای مدرس
 قرائت میشود .
 ماده ۱۳۳ - هر گاه اجزای اداره مزبوره وجه
 ثبت را زیاده بر مقداری که قانوناً مرخصند نگاه
 داشته بخرانه عاید ندارند باید بقدر آنچه زاید بر
 قدر قانونی نگاه داشته اند از مقرر خود روی آن
 گذاشته بخرانه دولت تسلیم کنند .

حاج وکیل الرعایا - تصور می کنم که این
 ماده اجازه بدهد که پول دولت را نگاه بدارد منتهی
 اینست که او را مجبور میکنند یک چیزی روی آن
 بگذارد آنهم یک اشکال دیگری است مانع شرعی
 دارد عنوان فرع پیدا خواهد نمود شما می گوئید
 که فرع نیست ولی من صیغه که فرع را حلال بکنند
 سراغ ندارم این جا که حرف است یکی این که این
 زیاده که روی آن میگذازد بقیناً فرع است و
 یکی دیگر اجازه می دهد که پول دولت را نگاه
 بدارد عیناً این دو عیب را بنده این جا می بینم و
 حال آنکه گمان میکنم یک همچو اجازه خوب نباشد
 باو بدهیم برای نگاه داشتن پول دولت .

آقا شیخ ابراهیم - اما آنچه را که می فرمائید
 که رخصت داده ایم که یک جریمه یا قدری روی آن
 بگذارند این قدر قانونی است که مقرر میکنند کسانی
 که مال دولت پیش آنها جمع می شود زیاده از صد
 یا پنجاه تومان نگاه بدارد مقصر است هر قدر مثلا

بنچنومان اضافه نگاه داشت باید مقابل آن اضافه رویش بگذارد و بدو و آنچه هم که فرمودید که این فرع است خیر فرع نیست این را اول استخدام او بر تاپای این قانون اورا استخدام میکنند می گویند این قانون بخواه و بر تاپای این قانون هر گاه قبول دارید مستخدم باشی و هر گاه قبول ندارید برو می کارت اگر قبول کرد او را مستخدم میکنند و اگر قبول نکرد طرد میکنند او را این چه اشکالی دارد ؟

رئیس - کمان میکنم مذاکرات کافی باشد [اظهار شد کافی است] رأی می گیریم بماده ۱۳۳ بقرتبی که خوانده شد آقایانی که موافقت قیام نمایند - با اکثریت ۵۱ رأی تصویب شد .

ماده ۱۳۴ - هر گاه اجزاء اداره مزبوره وجهی ثبت را عمدتاً کمتر از ترفه اخذ نماید در دفته اول و دفته چهارم چهارم مقابل آن بخرانه باید عاید دارند و در دفته چهارم بملازه ترتیب مقرر در دفته سوم ارزش خود منقل میشود .

آقای سید حسن مدرس - اینجا هم باز محتاج الیه همان لفظ مقرر است (اظهار شد صحیح است) باید نوشته شود که دومقابل و سه مقابل و چهار مقابل از مقرر خود بخزانه عاید دارد .

وزیر عدلیه - این جا که نوشته شود از مقرر او اگر چه در کمیسیون خیلی مذاکره شده است در دفته دوم و سوم که چهار مقابل باید بدهد آنوقت چه باید کرد .

حاج سید ابراهیم - بله بنده هم خواستم همین را عرض بکنم که اگر این قصیر در اول ماه استخدام او باشد که هنوز یک مدتی نگذشته که مواجش را مستحق باشد از کجا آنوقت این مقرر را عوض مجازات بدهد خصوص آنکه در مورد چهارم کمیسیون باید منقل شود این را خوبت درست توضیح بفرمایند .

آقای شیخعلی شیرازی - عرض میکنم اینهم خودش یک خیانتی است مثل دزدی بواسطه اینکه متر از حد مقرر پول گرفته است و در حقیقت دزدی و خیانت بدست کرده است چونکه از کسی حمایت کرده است و تقبیح حقوق دولت کرده مال او را بدگری داده است و نتیجه اینطور شد با اعتقاد بنده باید مجازاتش اینطور باشد که در دفته اول چنین کسی منقل شود از خدمت دولت همانطور که سایر خانها منقل میشوند .

آقای سید حسن مدرس - عرض کنم خدمت آقایان این لفظ جس که در دهن آقایان است جادار هم جا حبس نمیشود حبس باید مناسبتی داشته باشد با آن مجازات که کرده است اینجامناسبتی ندارد لهذا باید مجازات دیگر برایش معین کرد و ما بنظرمان در اینجا اینطور رسیده است که انضال فهم امکان مانی ندارد الا اینکه از مقرریش هم بگیرند چنانچه فرمودند در بعضی از موارد مقرر نداشت ولی اگر ملاحظه کنند غالباً مقرر موجود است در افراد نادر هم بعد از این خدمت از او بگیرند و در مورد دیگر هم نظیرش را داریم که اگر صد تومان از یک

و باید دقت نظری بشود در این مطلب زیرا این مجازات کامل نیست برای مباشرین ثبت و انضام اداره و نمیتوان انضام اداره را تضمین کرد .

آقای شیخ ابراهیم - بنده عرض می کنم که اشکل اگر در لفظ مقرر است حالا فرض کنید که آن کلمه را ترک کرده ایم این مجازات که برای این معین شده است مناسب است و همینطور هم باید باشد هر مقداری که گرفته است دفته اول دومقابل و دفته دوم سه مقابل و در دفته سوم چهار مقابل - بگر برای این حبس نخواهد شد در دفته چهارم این را میدهد بملازه هم ارزش خارج می شود چرا بجهت اینکه معلوم شد دو سه دفته با او مدارا کردند در دفته چهارم باید منقل شود و زیاد بر این حبس را بنده لازم نمیدانم .

وزیر عدلیه - بنده هم کافی میدانم در صورتی که یک چنین جمله اضافه شود - هر گاه مقرر او کفایت نماید از ماله خودش بردارند .

رئیس - پس باین جمله اضافه میشود و رأی میگیریم (بجزورت ذیل قرائت شد مجدداً با جمله اضافه) هر گاه اجزاء اداره مزبوره وجهی بترا عمدتاً کمتر از ترفه اخذ نمایند در دفته اول دومقابل آنچه کسر گرفته اند و در دفته دوم سه مقابل و دفته سوم چهارم مقابل آن از مقرر خود بخزانه عاید دارند و در دفته چهارم بملازه ترتیب مقرر در دفته سوم ارزش خود منقل می شوند و هر گاه مقرر او کفایت نماید تنه از دارائی او عاید خواهد شد .

آقای شیخ ابراهیم - اگر این جمله لازم است پس لفظ مقرر را حذف بکنیم بجهت اینکه وقتی که لفظ مقرر این جمله را حذف کنیم بر میگردد بحالت اولی و این را میسراند .

رئیس - تفاوت نمیکند اصل مطلب را قبول میکنند یا نمیکند .

آقای شیخ ابراهیم - بلی صحیح است .

رئیس - پس همان عبارت اولی قرائت میشود بدون لفظ از مقرر خود .

آقای محمد پرو جردی - بنده عرض میکنم لفظ از مقرر خود را لازم دارد و این کلمه از مال شخصی او عاید دارند هیچ دلیل و مجوزی ندارد و راه ادرا عرض می کنم بجهت اینکه از ماله او آنقدر باید روی آن بگذارد بیک مبلغ خضری که احتمال دارد هزار تومان دو هزار تومان بشود این جا بنده عقیده ام این است که هیچ حاجت بسفارش و مجازات ندارد باید سفارش کرد در آن جا که ملازه نگیرد والا ممکن نیست که کمتر بگیرد هیچ وقت نمی شود که مباشر ثبت کمتر بگیرد و نادر اتفاق می افتد که او مقرر نداشت باشد که از مال شخصی او نگیرند .

آقای سید حسن مدرس - بلی این طور است که فرمودند یک عرض بود در این و همچنین این صورتی را که میفرمائید نادر است و بنده هم عرض کردم اگر چنین احتیاجی هم باشد یک ماه دیگر مستخدم است و اینکه آقای وزیر پیشتر اضافه کردند از ماله او عاید دارند این هیچ صورت ندارد و بنده

هیچ صحیح نمی دانم و رأی نمیسم و اگر لازم می دانند که بر کرد بدبکیسیون .

وزیر عدلیه - اگر بر گردد به کمیسیون عرضی ندارم .

آقای شیخ ابراهیم - بلی بر کرد بدبکیسیون . **رئیس** - پس این ماده بر می کرد بدبکیسیون ماده ۱۳۵ قرائت میشود

ماده ۱۳۵ - هر گاه معلوم شود یکی از اجزای اداره مزبوره بعد از اخذ حقوق دولت تمام یا قسمتی از آن را پنهان کرده از شغل خود معزول شده بهیچ خدمت قبول نمی شود بملازه از شش ماه الی یک سال معبوس می شود [اظهار مخالفتی نشد] **رئیس** - رأی می گیریم بماده ۱۳۵ آقایانی که موافقت قیام نمایند (با اکثریت ۳۷ رأی تصویب شد)

ماده ۱۳۶ - هر گاه یکی از اجزای اداره مزبوره علاوه بر تعرفه وجهی اخذ کرده و بحساب دولت نیاورد از خدمت خود معزول و بهیچ خدمت دولتی قبول نمی شود بملازه از شش ماه الی یک سال مقرر او مسترد و یا از شش ماه الی یک سال معبوس می شود و اگر زیاد بحساب دولت آورده آن زیاد بصاحبش مسترد شده و مرتکب بواسطه غفلت موافق ماده ۱۳۸ مجازات خواهد شد .

رئیس - آقای حاجی سید ابراهیم در این ماده پیشنهادی کرده اند خوانده میشود (عبارت ذیل قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که ماده ۱۳۶ اینطور نوشته شود - هر گاه کسی از اجزای اداره ثبت اسناد علاوه بر تعرفه وجهی اخذ کرده و بحساب دولت نیاورد از خدمت معزول و بهیچ خدمت دولتی قبول نمی شود و از ششماه الی یکسال حبس خواهد شد و اگر زیاد بحساب دولت آورده آنچه زیاد اخذ کرده بصاحبش مسترد و از ۶ ماه الی یکسال مقرر او مضبوط و در دفته اول مساوی آنچه زیادی اخذ کرده و در دفته دوم دو مقابل در دفته سوم سه مقابل بخزانه دولت تسلیم و در دفته چهارم بملازه ترتیب مقرر در دفته سوم ارزش خود بکلی منقل و بهیچ خدمت دولتی قبول نخواهد شد .

حاج سید ابراهیم - عرض میکنم که بماده پیش ذکر شده که اگر حقوق دولت را کمتر بگیرد یعنی آنچه را که دولت معین کرده اند آنرا اخذ نکنند نسبت با قدر کمتر در دفته اول دو مقابل در دفته دوم سه مقابل در دفته سوم چهارم مقابل از او بگیرند و بدولت می دهند و بملازه در مرتبه چهارم معزل هم خواهد شد یعنی آنوقت تقبیح حقوق دولت را کرده بود حالا تقبیح حقوق ملت را کرده زیاد روی کرده است و در اینجا باید مجازات او را خیلی سخت تر کرد که بگیرند بجهت اینکه باید رعایت حال ملت را کرد که مبدا اجزاء ثبت اسناد زیاد بگیرد خیلی باید ملاحظه کرد و مجازات او را سخت تر کرد اگر مردم زیاد از مقدار آن تعرفه نگیرد بعلت اینکه اگر آن زیاد بصاحبش رد کرد و موافق ماده ۱۳۸ مجازات خواهند شد و در دفته اول توبیخ و ملامت کتبی و در دفته دوم توبیخ و ملامت کتبی بایقید در دوره خدمت اینها مجازات این خیانت که ظلم بر مردم نیست اینکه این شخص یکی از اشخاصی است که ظلم بر ملت کرده است از این جهت بنده

عرض میکنم هر قدر که از مال دولت از آنجا کم گرفته حالا که در اینجا از ملت بیشتر میگیرد عکس آن است و علاوه ظلم میکنند بر ملت باید مجازاتش هم بیشتر باشد .

آقای شیخ ابراهیم - زیاد از مردم گرفتن یا این شده که زیاد گرفته اند که بخورد این مجازاتش معین شده است و باید مجازات زدی در حق او شود یا این است که زیادی گرفته است و خودش هم نخورده بلکه بدولت داده این میشود غفلت زدی نمی شود غیر از غفلت نیست والا دیوانه که نیست و باید مجازاتی که برای غفلت معین شده باو بدهند اول غفلت اخطار دوم قید در دوره سیم توبیخ و ملامت چهارم و بعد از آن هر دفته کسری مقرر یکماه آنها والا عمداً بگیرد و خودش هم نخورده باشد و بدولت بدهد این هیچ قصوری ندارد .

حاج سید ابراهیم - نهایت اگر لفظ عمدا را زیاد کنند خوست والا باین ترتیب که در موقعی که بدولت تعدی کنند فلاقت مجازات شود ولی اگر ظلم بیک نفر بیچاره که آمده سندش را ثبت کرده بکنند هیچ مجازاتی نداشته باشد البته مانی توانیم که بگوئیم برای زیاد روی هیچ مجازاتی نداشته باشد بلکه عمداً هم اینجا زیاد شود .

رئیس - بیکم تبه دیگر هم این پیشنهاد خوانده میشود و رأی میگیریم (مضمون سابق الذکر قرائت شد)

رئیس - رأی میگیریم باین اصلاح آقایانی که باین اصلاح موافقت قیام نمایند (رد شد) باصل ماده ۱۳۶ که خوانده شد رأی میگیریم .

وزیر عدلیه - بنده عرض دارم اینجا نوشته شده است که از ششماه الی یکسال حقوق او مسترد شود و از ششماه الی یکسال حبس میشود در صورتی که قسمت اول آن آماده دلالت میکند بر ارتشاء جزای ارتشاء را بهیچ وجه نمیتوان قبول کرد که از ششماه الی یکسال مقرر او داشته باشد و بنده بهیچ وجه همراه نیستم با پیشنهاد و باز تقاضا میکنم که بر کرد بدبکیسیون **آقای شیخ ابراهیم** - بلی سابقاً هم از دو سال الی چهار سال حبس بود بعد از مذاکرات زیاد آقایان موافقت نکردند اینطور قرار داد شود والا حقاً این است که خیانت و دزدی اینطور مجازات تقدیرا در مقابل آن قرارداد هیچ فایده ندارد

رئیس - آقای مخبر قبول دارید که بر گردد بدبکیسیون .

آقای شیخ ابراهیم - بله قبول دارم (تکبکیسیون ارجاع شد)

ماده ۱۳۷ - بمبارت ذیل خوانده شد : **ماده ۱۳۷** - هر گاه اجزای اداره مزبوره مقرر ات این قانون را در اصلاح جای عقید و کلمات زیاده و عده و فاصله و توافقی سطور و سایر ترتیبات مقرر در ماده ۷۳ و ۸۶ و همچنین دستور العمل های وزارت عدلیه را در ترتیب دفاتر رعایت ننمایند در دفته اول ثلث مقرر یکماه آنها و در دفته دوم مقرر یکماه تمام مقطوع و در دفته سوم ششماه از این خدمت منقل میشوند .

رئیس - مخالفی نیست (اظهار کردند خیر) رأی میگیریم بماده ۱۳۷ آقایانی که موافقت قیام

نمایند (با اکثریت ۵۴ رأی تصویب شد) **ماده ۱۳۸** - هر گاه اجزای اداره مزبوره بواسطه تأخیر از وقت حضور یا غفلت و سبب امور اداره را معوق و معطل دارند در دفته اول توبیخ و ملامت کتبی و در دفته دوم و سیم توبیخ و ملامت کتبی بایقید در ورقه خدمت آنها و در دفته چهارم هم بعد از آن هر دفته بکسر مقرر یکماه آنها مجازات می شوند .

آقای شیخ ابراهیم - این غلط چاپ شده است در دفته اول اخطار کتبی در دفته دوم اخطار کتبی باندراج در ورقه خدمت آنها و در دفته سیم توبیخ و ملامت و در دفته چهارم و بعد از آن در هر دفته بکسر مقرر یکماه آنها مجازات می شود اصلش آنجا است این غلط چاپ شده است .

وزیر عدلیه - در دفته سوم بعقیده بنده کم است بعد از این که در دفته دوم اخطار کتبی با قید در ورقه خدمت شد دیگر در دفته سیم توبیخ و ملامت چه فایده دارد بنده پیشنهاد میکنم که در دفته سیم **آقای شیخ ابراهیم** - بعقیده بنده تسامحش را می نویسند در ورقه خدمتش برای اینکه اگر همچو کاری کرد روبرویش ملامت و توبیخش کنند پس قید در ورقه خدمت مقدم است و این هیچ معنی ندارد .

وزیر عدلیه - بطوریکه خوانند در دفته اول اخطار کتبی بود در دفته دوم اخطار کتبی بایقید در ورقه خدمت در دفته سیم توبیخ و ملامت و حال آنکه در دفته سیم باید مجازات او بیشتر باشد برای آنکه بموجب خدمت و تقصیر باید تنزل و ترقی بکنند همیشه در وقتی جائی خالی میشود میخواهد ترقی بکنند در دفتر پرتسل نگاه میکنند پس در دفته سوم باید تنبیه او بیشتر باشد و حال آنکه کمتر است برای این که در دفته دوم اخطار کتبی باندراج در ورقه خدمت در دفته سیم فقط توبیخ و ملامت است و این نسبت بدفته دوم کمتر است از این جهت بنده عقیده ام این است که در دفته سوم کسر مقرر شروع بشود .

آقای شیخ ابراهیم - درج در ورقه خدمت یعنی می نویسند در ورقه خدمتش که این آدم یک ساعت تسامح کرد و این را میفرمائید با اینکه در ورقه خدمتش دقتات را می نویسند مثلاً می نویسند این آدم چند دفته غفلت و تسامح کرد کد فمه ملامت شد سه مرتبه توبیخ و ملامت شد و هکذا اگر مقرر او را کسر کردند باز می نویسند که فلان کس بواسطه آنکه غفلت از خدمت کرد کسر مقررش با ثلث بایک ماهه شد همه کارهائی که برای او واقف میشود درج در ورقه خدمتش میکنند این عمل را عرض می کنم اولاً تسامح کرد کتبی باو اخطار میکنند که تسامح کرد کتبی باو اخطار میکنند و در ورقه خدمتش می نویسند که این آدم تسامح کرده است بزم اگر مسامحه کرد روبروی او می گویند که تو غفلت کرده توبیخ و ملامت هم میشود بد دفته چهارم مقررش اگر می کنند آنرا هم در ورقه خدمت درج میکنند هر چه بد واقع میشود درج در ورقه خدمت خواهد کرد

وزیر عدلیه

اینکه از این توضیحاتی که آقای مخبر دادند معلوم می شود که در دفته سوم باز می خوانند توییح و ملامت شفاهی بکنند و حال آنکه اخطار کتبی بالاتر از توییح شفاهی است و ثانیاً آنکه درج در ورقه خدمت مقصود این است که هر صاحب منصبی یک دفتر کار و ورقه خدمت دارد که هر چه مشاهده از او بشود از مواظبت و مسامحه در خدمت هر چه هست در ورقه خدمتش درج میکنند از رئیس پرسنل می خواهند که اشخاصی را معرفی بکنند و آنوقت او معین می کند حرکتی که او در مدت خدمت خودش کرده است مثلاً می نویسد خوب کار کرده است یا خوب کار نکرده است و این که این جا اضافه شده است که درج در ورقه خدمت بشود بجهت اهمیت او است برای اینکه در دفته اول شفاهی است ولی در مرتبه دوم در ورقه خدمت درج میشود و این می ماند برای آنکه این شخص ولی می خواهند او را و باو توییح و شمانت میکنند در صورتی که این طور می فرمایند که در دفته دوم باو اخطار کتبی با درج در ورقه خدمت شده است دیگر در دفته سوم توییح و ملامت شفاهی چه اثری دارد .

(ماده مزبور را آقای مخبر باین ترتیب اصلاح و عبارت ذیل قرائت کردید) .

ماده ۱۳۸ - هرگاه اجزاء اداره مزبوره بواسطه تأخیر از وقت حضور یا غفلت و مسامحه امور اداره را معوق و معطل دارند در دفته اول اخطار کتبی و در دفته دوم اخطار کتبی باقید در ورقه خدمت آنها در دفته سوم با توییح و ملامت و در دفته چهارم و بعد از آن در هر دفته بکسر مقرری یک ماهه آنها مجازات میشوند .

رئیس - رای میگیریم به همین طوری که آقای مخبر خواندند اگر آن تصویر نشد آنوقت آنطور رای میگیریم آقایانی که موافقت با این ماده بترتیبی که خوانده شد قیام نمایند (اغلب قیام نکردند - رد شد)

رئیس - حالا بآن ترتیب ثانی خوانده میشود (با اصلاح آقای وزیر عدلیه عبارت ذیل قرائت شد) .

ماده ۱۳۸ - هرگاه اجزای اداره مزبوره بواسطه تأخیر از وقت حضور یا غفلت و مسامحه امور اداره را معوق و معطل دارند در دفته اول اخطار کتبی در دفته دوم اخطار کتبی باقید در ورقه خدمت در دفته سوم و چهارم و بعد از آن بهر دفته بکسر مقرری یک ماهه آنها مجازات میشوند .

رئیس - رای میگیریم به همین ترتیبی که خوانده شد آقایانی که موافقت قیام نمایند (اغلب قیام نمودند - با اکثریت ۴۳ رای تصویب شد) .

ماده ۱۳۷ از روی رایورت سابق کمیسیون عبارت ذیل قرائت شد

ماده ۱۳۷ - مقرری اجزاء اداره ثبت اسناد موافق قانون مقرری مأمورین و مستخدمین دولتی معین میشود .

رئیس - رای میگیریم آقایانی که موافقت

قیام نمایند (اغلب قیام نمودند - با اکثریت ۴۰ رای تصویب شد) [ماده ۱۳۹ که سالاماده ۱۴۰ بترتیب ذیل قرائت شد] ماده ۱۴۰ - علاوه بر مقرری مذکور بیک اضافه از مجمل عایدات مباشرت ثبت همه ماهه در حق مباشرین ثبت منظور میشود مقدار این اضافه نظر بمقتضیات محلی نباید از صدی پنج عایدات مباشرت کمتر و از صدی ده بیشتر باشد اضافه هر محلی را وزیر عدلیه با موافقت وزیر مالیه معین و صورت اضافات مذکور را بمقامات لازمه پیشنهاد میکنند

حاج سید ابراهیم - بنده عرض می خواهم عرض کنم که نوشته شود عایدات ثبت اسناد (مباشر) را بردارند (ثبت) بنویسند. با شرف غلط است

آقای شیخ ابراهیم - باید اینطور باشد اگر ثبت اسناد هم بنویسیم نمیشود کارهای دیگر هم دارد .

رئیس - رای میگیریم باین ماده آقایانی که موافقت قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) (با اکثریت ۵۱ رای تصویب شد) .

رئیس - قبل از اینکه راجع به تعرفه مذاکره کنیم در ماده ۹۳ آقای زنجانی یک پیشنهادی کرده اند خوب است در آن رای بگیریم بعد شروع می کنیم به تعرفه ثبت اسناد (ببابت ذیل قرائت شد) بنده در عوض ماده ۹۳ قانون ثبت اسناد ماده باین عبارت پیشنهاد کرده تقاضا میکنم بدون عود بکمیسیون در همین جلسه مذاکره و فوراً رای گرفته شود .

ماده ۹۳ - کسانی که حق گرفتن صورت ثبت یا سواد سند داشته و صورت پاسوادی سابقاً گرفته اند میتوانند نسخه دوم و سوم و همگذا از مباشرت ثبت بگیرند مباشرت آنرا و چندین بودن آنرا در نسخه که داده و در دفتر قید میکنند .

رئیس - در خاطر آقایان هست که ماده ۹۳ بترتیبی که در رایورت بود رد شد بعد اصلاحی هم پیشنهاد شد ورد حالا باین ترتیب آقای مخبر اصلاحی پیشنهاد کرده اند که توضیحی دارید بدهید بعد رای میگیریم .

آقای شیخ ابراهیم - کسانی که از ثبت صورت پاسوادی می گرفته اند این ها دو قسم بوده اند یک قسم از اول هم حق گرفتن داشته اند مثل اینکه صاحب سند بوده اند و باین جهت حق داشته اند که بگیرند بعضی این قسم بوده اند که محکمه حکم میداد و لازم بوده است که بگیرند گرفته اند حالا آن کسانی که خودشان حق داشته اند نسخه بگیرند حق دارند المثنی و المثلث بگیرند این ماده این را میگوید زیرا حق داشته اند خودشان و نسخه هم گرفته اند یکی دو تا سه تا و اما و لکن مباشرت ثبت در دفتر باید قید بکنند که دو دفته نسخه گرفته است و این دفته سوم است یا مثلاً چهارم است اشکالی هم ندارد .

آقای سید حسین اردبیلی - این ماده معلوم است سابقاً هم مذاکره شد بیک واسطه بعد که رد شد و جهش این بود که ممکن است اشخاصی حق داشته باشند نسخه بگیرند ولی نگرفته اند یا اینکه حق را که داشته اند منتقل شده است بیک کس دیگر که او دریافت می شود .

حاج سید ابراهیم - بنده میخواهم عرض بکنم که خود صدق داخل در قبالهات نیست اگر ثبت صدق نامه است خوب است که نامه اش را هم بنویسند .

آقای شیخ علی شیرازی - این جهت ندارد که غیر منقول نوشته شود بجهت اینکه بیع شرط و به و رهن و مصالحه و صدق همه این ها که میشود متعلق بمنقول بود و هم متعلق بغیر منقول پس این ماده با ماده دوم نمی دانم فرقی بمنقول و غیر منقول است یا غیر آن اگر این غیر منقول است آنرا منقول بنویسند نه این تفصیل هایی که نوشته شده است و اگر فرقی باین جزئیات است که دیگر منقول و غیر منقول لازم نیست نوشته شود چون منقول و غیر منقول در هر دو می آید .

آقای شیخ ابراهیم - مقصود آقایان اینست که ما نرق گذاشتیم بین آنچه هائی که منقول است و آنچه چیز هائی که غیر منقول است چند مثال هم زده ایم غیر آن ها را نوشته ایم دیگر کجایش عیب دارد وضع شده است این دیگر هیچ گفتگویی ندارد .

رئیس - رای میگیریم به همین ترتیبی که نوشته شده است آقایانی که موافقت قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) (با اکثریت ۵۰ رای تصویب شد) (دوم و دوم باین عبارت خوانده شد) .

دوم - از ثبت اسناد متعلقه باموال منقوله از نفوذ و اجناس و منافع اعیان از قبیل تسکات و اجاره نامه و فقه طلب و قبض و صدقاتنامه و غیره باین ترتیبی که در دفته اول تصویب شد) .

حاج سید ابراهیم - بنده عرض میکنم مانع از ختم مذاکره نیست - رای می گیریم آقایانی که موافق هستند قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) (با اکثریت ۵۷ رای تصویب شد) .

حالا در مسئله تعرفه اینجا خاطر آقایان را مسبق میکنم که باید با ورقه رای بگیریم و این تعرفه متضمن یازده فقره مطلب است اگر بنا باشد که در هر فقره با ورقه رای بگیریم خیلی طول خواهد کشید یک ترتیبی آقای زنجانی پیشنهاد کرده اند و آن خوب ترتیبی است و آن اینست که آنچه ه فرانی است تمامش در یک فقره نوشته شود و آنچه چهار فرانی است در یک فقره و آنچه دو فرانی است در یک فقره و آنچه یک فرانی است در یک فقره

که پنج دفته با ورقه رای بگیریم و یک ترتیب دیگر هم هست که این ۱۱ فقره را یک ماده میکنیم ماده آخری ۱۴۰ بود این می شود ۱۴۱ ولی تمام مواد و فقراتش را یک ماده میکنیم در فقراتش یکی یکی بقیام و قعود رای می گیریم و در آخر با ورقه (همه تصدیق و موافقت کردند و بقرار ذیل قرائت شد) .

«تعرفه اعمال اداره ثبت اسناد» حقوقی که در اداره ثبت اسناد برای اعمال مقرره اخذ میشود از قرار تفصیل ذیل است .

اول - برای هیئت اسنادی که موضوع آنها عین مال غیر منقول است از قبیل قبالة و بیع شرط نامه و رهن و مصالحه نامه و بهی نامه و صدق و وصیت نامه و وقف نامه و امثال آنها از هر یک تومان نیم شاهی دریافت می شود .

حاج سید ابراهیم - بنده میخواهم عرض بکنم که خود صدق داخل در قبالهات نیست اگر ثبت صدق نامه است خوب است که نامه اش را هم بنویسند .

لواء الدوله - آن دفته عرض کردم حالا هم عرض میکنم صفحه دو قران خیلی زیاد است شاید

یکی یک سند دو تومانی دارد و می خواهد ۵ دفته سواد بگیرد بجهت سند و تومانی بهر دفته دو قران بدهد این خیلی زیاد است باید یک ملاحظه این جا کرده ام اسناد هم دو هزار تومان و یا صد تومان و شصت تومان نیست بنده این را می دانم

آقای شیخ ابراهیم - اولاً اسناد هزار تومانی باشد یا ده تومانی هر چه باشد زحمت نوشتن آن یکسان است هر گاه گفتیم بیکتران آنوقت برای ده تومان هم بیکتران است برای هزار تومان هم بیکتران برای ده هزار تومان هم بیکتران برای ده هزار تومان هم بیکتران حالیه آمدیم یک حد وسطی را گرفتیم که دو قران باشد سند دو تومانی هم دو قران است دو هزار تومانی هم دو قران است .

رئیس - رای می گیریم آقایانی که موافقت قیام نمایند اغلب قیام نمودند با اکثریت چهل و دو رای تصویب شد [فقره ششم عبارت ذیل خوانده شد] ششم - از تصدیق مطابق سواد با اصل و تصدیق اصالت امضاء و تصدیق این که درجه تاریخ سندی ثبت شده و تصدیق اظهار یا اقرار کسی از هر یکی دو قران

رئیس - مخالفی نیست (اظهاری نشد) رای می گیریم بقره ششم بطوری که قرائت شد آقایانی که موافقت قیام نمایند (با اکثریت ۵۰ رای تصویب شد) فقره هفتم را بخوانید (ببابت ذیل قرائت شد)

هفتم - از تصدیق هویت یا حیوة کسی بهر یک چهار قران

رئیس - مخالفی نیست (گفتند خیر) رای می گیریم آقایانی که با فقره هفتم بطوری که خوانده شد موافقت قیام نمایند (با اکثریت چهل و شش رای تصویب شد) فقره هشتم را بخوانید (باین عبارت خوانده شد) .

هشتم - از تبلیغ اظهار کسی بکسی یا ثبت آن در دفتر ه قران

حاج سید ابراهیم - بلی در پیشنهادی که بعد می آید نوشته است که مخارج حرکت کننده بهمه رجوع کننده است در این صورت که مخارج بهمه رجوع کننده باشد دیگر تبلیغ اظهار کسی بکسی ه قران خیلی زیاد است برای این تبلیغ دیگر مخارجی ندارد در دفته اول هم اظهار شد که این زیاد است آقای مخبر جواب دادند که چون حرکت مباشر شایه خرجی داشته باشد حالا که مخارج را معین کردیم بهمه رجوع کننده باشد دیگر این ه قران زیاد است و بنده پیشنهادی میکنم که ۲ قران یا ۲ قران و نیم نوشته شود .

آقای شیخ ابراهیم - ه قران را من باب مراعات نوشتن ولی اگر کسی بیاید بیک مأمور دولت بگوید مطلب مرا برسان بخانه فلانی که آن طلب مراد به موعده بر آمده بآن بیع شرط مدتش منقضی شده یا کرایه خانه مراد بهید یا خانه مرا خالی کنبد این دیگر از ه قران کمتر بگیرد نمی شود همچو حرفی گفت که ه قران ندهم برای این کار اما هر گاه خرج مسافرت هم دارد از این جمله بآن جمله شاید ۴ قران پول درشکه بخواند اگر بنا شود

رئیس - مخالفی هست [گفتند خیر] رای میگیریم آقایانی که موافق هستند قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) (با اکثریت ۵۴ رای تصویب شد) (ببابت ذیل خوانده شد) .

برود مثلا بورامین آنوقت البته مخارجش بیشتر خواهد بود این ها دیگر ربطی بآن عمل نخواهد داشت برای فقط این عمل که برود آنجا و تبلیغ اظهار او را بکنند برای این عمل ه قران کم هم است .

آقای محمد بروجرودی - این را ممکن است بمعدرت عرض بکنم که اینطور نیست که تمام اظهارات زحمت داشته باشد ممکن است مباشر ثبت بیک تلفن بیک طریق خیلی سهل تبلیغ اظهار کسی را بکسی بکنند بیک پیام بدو کلمه یادداشت و شاید علاوه این ها اگر یک مخارجی داشته باشد بطوری که در آن تنبیه اشاره شده است که مخارج حرکت با رجوع کننده است و در صورتی هم که از این محله بآن محله بخواند برود مخارج درشکه دو قران بیشتر نیست بنده دو قران و نیم هم که آقای حاج سید ابراهیم پیشنهاد کرده اند زیاد میدانم و همان دو قران را کافی میدانم .

آقای شیخ ابراهیم - می فرمایند ممکن است با تلفن اظهار و تبلیغ بکنند و طرف رانه بیند آنوقت بیاید در دفتر خودش هم ثبت بکنند این را میفرمایند این را نمیشود با تلفن تبلیغ کرد باید بنویسد فلان آدم آمد و اینطور اظهار کرد و من رفتم بخانه فلان کردم او را ملاقات کردم این طور تبلیغ اظهار او را کردم او اینطور جواب گفت این ها را باید ثبت بکنند باین وقت و آنوقت بیک مأمور رسمی که برود بخانه کسی دیگر برای این کار مهم ه قران هم بگیرد این خیلی حرف غریبی است .

رئیس - آقای حاج سید ابراهیم پیشنهادی کرده اند که ه قران گرفته شود آقایانی که موافقت باین پیشنهاد قیام نمایند (رد شد) حالا رای میگیریم بهمان ترتیبی که در رایورت کمیسیون نوشته اند آقایانی که موافقت با رایورت کمیسیون قیام نمایند (با اکثریت چهل رای تصویب شد) .

فقره نهم را بخوانید [ببابت ذیل قرائت شد] نهم - حق الامانه برای حفظ هر یک سندی که باز باشد یا یک یا کت سربسته اگر چه متضمن چند سند باشد تا ششماه و کتتر از آن هر چند باشد پنج قران و بعد از ششماه اول یا ششماه دیگر پنج قران و هکترا بهر ششماه پنج قران و آخرین مدت بعد از ششماه هر قدر باشد حکم ششماه را دارد .

رئیس - مخالفی نیست (اظهاری نشد) آقای حاج سید ابراهیم پیشنهادی کرده اند خوانده میشود .

(باین عبارت خوانده شد) بنده پیشنهاد میکنم که در ششماه سیم ه قران و بعد از آن هر ششماه دو قران و نیم حقوق دولت اخذ شود .

حاج سید ابراهیم - این معلوم است که اگر این سند را ششماه نگاهدارد یک زحمتی در حفظش دارد ولی بعد از آنکه ششماه گذشت زحمتش کمتر میشود و همین نسیم هر ششماه که میگذرد زحمتش کمتر میشود باین جهت بنده پیشنهاد کردم که در ششماه ثانی چهار قران و در ششماه ثالث سه قران و در ششماه رابع بیصد دو قران و نیم باشد والا حقیقتاً هر سندی دو قران و نیم بیشتر سزوار است ولی چون

دراول زحمت دارد از این جهت پیشنهاد شده که باین ترتیب گرفته شود.

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - این جمله از اعمال

مهمه است دولت باید يك آدم امینی و مستخدم صحیحی قرار بدهد که امانت های مردم را که بسیار مهم است و آنها را ضبط بکنند اینها مستحفظ میخوانند - نگاهداری لازم دارد باید آنجمل طوری محفوظ باشد که مردم مطمئن باشند از خانه شان هم مطمنتر باشد برای يك چنین کاری خرج لازم دارد ماه اول و دوم هم هیچ خرج فوق العاده ندارد در آن جمعه هست و این مبلغ برای این است که او سند مردم را حفظ کرده و مخارج پیدا میکند حفظ آن آيا هر کس سند معتبری داشته باشد که لازم بدانند بیش دوات محفوظ بماند مای پنجقران نمی دهد و البته میدهد .

رئیس - اصلاح را میخوانیم و رای میگیریم (اصلاح حاج سید ابراهیم مجدد قرائت شد)

رئیس - رای میگیریم باین اصلاح که آقای حاج سید ابراهیم پیشنهاد کردند بطوری که خوانده شد آقایانی که موافقت قیام نمایند (رد شد) . حالا رای میگیریم بقره نهم کمیسیون . آقایانیکه موافقت با فقره نهم رایورت کمیسیون قیام نمایند (با اکثریت ۴۴ رای تصویب شد) . فقره دوم را بخوانید . (بعبارت ذیل قرائت شد) . **دوم** - قبض رسید امانت که با صاحب امانت داده میشود بکفران .

رئیس - مخالفی نیست؟ [گفتند خیر] رای میگیریم فقره دوم آقایانی که موافقت با فقره دوم بطوری که خوانده شد قیام نمایند [با اکثریت ۴۴ رای تصویب شد]

(فقره ۱۱۰ بعبارت ذیل قرائت شد) . یازدهم - صورت مجلسی که بجای قبض امانت مرتب و صاحب امانت داده میشود پنجقران . **عز الزمالمالك** - این با آن فقره دوم چه فرقی دارد که آنجا بکفران و اینجا پنجقران باشد بنده این را زیاد میدانم .

آقا شیخ ابراهیم - يك ماده برای این گذشت یکی آن است که پاکتی را سر بسته مهر کرده میدهد يك قبض میگیرد آن بکفران میدهد او هم يك قبض مینویسد که پاکتی بفلان شکل بفلان مهر نزد من است بکمر تبه این است که این شخص چندین سند میآورد و میخواهد تمام این اسنادی که باو میسازد صورت بنویسد بدست او يك صورت مجلس را ثبت بکند و شهودش که هستند ثبت بکند بدهند بدست او ایضا صورت مجلس میگویند که در او مینویسد اسنادی باین ترتیب شود امانت سیرده شده است باین اداره این صورتها را مینویسد و باین میدهد این يك کار خیلی پر زحمتی است خصوصاً اگر اسناد زیاد باشد بنده این را کم میدانم اگر يك چیزی زیاد میگیریم بهتر بود .

رئیس - رای میگیریم بقره یازدهم بطوری که قرائت شد آقایانی که تصویب میکنند قیام نمایند (با اکثریت ۴۴ رای تصویب شد) .

پیشنهادات را بخوانید [باین عبارت خوانده شد] - تنبیهات

اول در هر مورد حق نمره کمتر از يك شاهي معفو است . **رئیس** - مخالفی که نیست [اظهاری نشد] رای میگیریم آقایانی که موافقت قیام نمایند - [با اکثریت تصویب شد] . (باین عبارت خوانده شد) فقره دوم را بخوانید . **دوم** - کسور صفحه در فقره چهارم و پنجم صفحه تمام محسوب است .

آقا محمد - این خالی از اشکال نیست نمیشود که بيك صفحه تمام که نرسیده يك صفحه تمام به حساب بیاید این مناسبتی ندارد خوب است اینطور نوشته شود در فقره چهارم و پنجم وقتی که از نصف تجاوز بکنند اگر اینطور نوشته شود بهتر است .

آقا شیخ ابراهیم - این صفحه چه نصف برسد چه نرسد برای آن شخص بکار گرفته است خواه بآخر برسد خواه نرسد ممکن هم نیست که در صفحه قبل برای او تمام کنند این چیزها در تمام قوانین تمام حساب میکنند نمی بینید تلگراف را وقتی که از دو کلمه زیاد ترند تمام حساب میکنند . **رئیس** - رای میگیریم بقره دوم از تنبیهات بطوری که خوانده شد آقایانی که موافقت قیام نمایند (رد شد) فقره سیم باین عبارت قرائت شد **سوم** - مخارج حصر کت در فقره هشتم بعهده رجوع کننده است .

رئیس - مخالفی نیست؟ [گفتند خیر] رای میگیریم آقایانی که موافقت با فقره سیم قیام نمایند اکثریت است . آقای زنجانی پیشنهادی بعنوان تنبیه چهارم کرده بودند بعد مسترد داشتند و تنبیه دیگری پیشنهاد کردند اولی طبع و توزیع شده است لیکن این پیشنهاد ثانوی شان طبع و توزیع نشده است حالا قرائت می شود . (بعبارت ذیل قرائت شد) **چهارم** - در ثبت اسناد اموال غیر منقوله هیچ وقت کمتر از يك قران و در ثبت اسناد اموال غیر منقوله هیچ وقت کمتر از دهشاهی گرفته نخواهد شد .

آقا شیخ ابراهیم زنجانی - چون يك سندی ثبت میکنند در اموال غیر منقوله بهتر تومانی نیشاهی فرار داده بودیم بنابر این هر گاه در اموال غیر منقوله بکنند ده تومانی یا هفت تومانی باشد خیلی کم خواهد شد حالا میگوئیم یکسندی را که ثبت میکنند در اموال غیر منقول هفتشاهی بگیرند کمتر از يكقران بگیرند و يك سندش را که در اموال منقوله ثبت می کنند و کمتر از دهشاهی بگیرند کمتر از دهشاهی بگیرند **فهییم الملك** - اینجا بهتر این بود که پیشنهاد بمفرمودند که کمتر از يكقران یا دهشاهی معاف باشد بجهت اینکه سندی که ده تومانی یا هشت تومانی باشد از آن چیزی بگیرند بهتر است .

وزیر عدلیه - بنده عقیده ام این است که همین طور که در نمره نوشته شده است مسلم الشقوق است برای اینکه نوشته شده است از برای ثبت اسنادی که موضوع آنها عین مال غیر منقول است از هر يك تومانی نیشاهی و از برای ثبت اسناد متعلقه با اموال منقوله در هر تومانی ربعشاهی دریافت می شود و از

برای تقبض هم این ترتیب بهتر است بجهت این که حساب میکنند که چقدر شده است وجه ثبت او دیگر جای این صحبتها نیست که بگویند فلان مقدارش انو بوده است و در این صورت از زوری دفتر او معین میکنند که چقدر ثبت شده است اما در صورتی که بکحق معافیته داده شود غیر از اینکه اسباب حرف و زحمت بین مفتش و مباشر و سوء استعمال و استفاده بکنند از آن هیچ فایده ندارد و از برای مردم هم آن خوب است بجهت اینکه يك تساوی خوبی پیدا شود حالا هفتشاهی شود یا دهشاهی شود هیچ تفاوتی ندارد .

آقا شیخ ابراهیم - پس بنده پیشنهاد نمودم را مسترد میکنند . **رئیس** - راجع به تنبیه دوم آقای آقا محمد يك پیشنهاد کرده اند خوانده می شود (باین عبارت خوانده شد) بنده در تنبیه دوم پیشنهاد میکنم چنین نوشته شود کسور صفحه در فقره چهارم و پنجم وقتی از نصف تجاوز بکنند تمام محسوب میشود . **آقا شیخ ابراهیم** - در این صورت پس کمتر از نصف تا نصف منقولست و در این صورت این را باید قید کرد .

محمد هاشم میرزا - چون در پیشنهاد آقای آقا محمد نوشته شده بود که اگر از نصف گذشت صفحه تمام محسوب میشود مفهوم آن این بود که اگر نصف نرسید یا اگرچه نصف هم رسید معفو است حالا اگر معفو را قبول میفرمائید بنده پیشنهاد خود را مسترد میدارم والا آنطور نوشته نشود (پیشنهاد محمد هاشم میرزا بعبارت ذیل قرائت شد) .

سطور تا نصف صفحه نرسیده نصف قیمت دریافت میشود و اگر از نصف گذشت قیمت تمام صفحه دریافت می شود .

رئیس - رای میگیریم باین پیشنهاد آقایانی که تصویب می کنند قیام نمایند (با اکثریت تصویب شد) حالا رای خواهیم گرفت ب ماده صد و چهل که متضمن یازده فقره و چهار تنبیه است آقایانی که موافقت ورده سفید خواهند انداخت و آقایانی که مخالفند ورده آبی خواهند انداخت .

(در این موقع شروع باخذ آراء شده آقای حاجی میرزا رضاخان اوراق رای را الحاص نموده و عده اوراق را اینطور اعلام نمود ورده سفید چهل و هشت ورده آبی يك) .

رئیس - با اکثریت چهل و هشت رای این ماده تصویب شد (اسامی رای دهندگان) **دکتر اسمعیل خان** - آقا شیخ علی شیرازی - **آقا شیخ ابراهیم زنجانی** - ابوالقاسم میرزا محمد عبدالنجار **ذکاء الملك** - آذینه محمد خان - آقای مدرس - **ادیب التیجار** - حاج سید نصرالله شیبانی - حاج مصدق **الملك** - معاضد السلطنه - انتظام الحکماء - **قشقای** - آقا سید جلیل - میرزا داودخان - **منتصر السلطان** - آقا میرزا احمد - آقا میرزا **ابراهیم قی** - حاج وکیل الرعایا - **رکن الممالك** - طباطبائی - اسدالله خان کردستانی - **مشیر حضور** - **میرزا المالك** - معاضد المالك - **مشیر السلطان** - **حاج سید ابراهیم مدرس** - آقا میرزا ابراهیم خان - **ضیاء الممالك** - عز الملك - آقا شیخ مهدی نجم آبادی - **آقا شیخ غلامحسین** - آقا میرزا محمد علی خان تربیت **حاج میرزا رضاخان** - **لسان الحکماء** - حاج محمد صادق - **علی زاده** - **معدل الدوله** - **انتظار الواعظین**

حاج شیخ الرئیس - صدر العلماء - خراسانی - **دکتر خبیر میرزا** - **فهییم الملك** - **کاشف** - آقا شیخ علی خراسانی - **دکتر امیرخان** - **متین السلطنه** - **ردکننده** - **لواء الدوله** - **عجالتاً** - **دهد بقره** تنفس است بعد از تنفس راپورت کمیسیون بودجه راجع بورنه **دکتر مولر** ایضاً به راپورت کمیسیون بودجه راجع باعزاز **محصلین** (مجدداً نیم ساعت قبل از غروب مجلس افتتاح و یک ربع غروب مانده رسماً منعقد شد) .

رئیس - راپورت کمیسیون بودجه راجع به ورته مولر در جلسات سابق ماده دوم آن در خصوص دادن سالی سیصد تومان به مالش تصویب شد ولی ماده اولی بر حسب پیشنهاد آقای حاج شیخ الرئیس و تقاضای مخیر کمیسیون عودت داده شد امروز راپورتش را داده اند چون مختصر بود محتاج بطبع و توزیع نبود حالا ماده اولی که در راپورت سابق کمیسیون نوشته شده بود اول خوانده می شود بعد راپورت ثانوی کمیسیون را هم می خوانند و رای می گیریم (ماده اول از راپورت کمیسیون بعبارت ذیل قرائت شد) .

(۱) **سالیانه** یا **نصف تومان** در حق دو یسر و سه دختر **دکتر مولر** یسر ها تا انتضاء مدت تحصیل و دخترها تا موقع شوهر رفتن حقوق برقرار شود [برقراری این حقوق متجاوز از هشت سال نخواهد بود]

(راپورت ثانوی کمیسیون نیز بعبارت ذیل قرائت شد) **ماده ۱** - سالیانه مبلغ **نصف تومان** به دو یسر و سه دختر **دکتر مولر** تا مدت هشت سال داده می شود .

رئیس - آقای حاج شیخ الرئیس مخالف هستند **حاج شیخ الرئیس** - مخالف معنوی ندارم لفظ است می خواستم عرض کنم بپسران و دختران بنویسند (مجدداً با تبدیل کلمه دو یسر و سه دختر بپسران و دختران قرائت شد) .

حاج عز الممالك - این جا توضیح کرده است که دو یسر و سه دختر با متقاد بنده همان طور که وزیر تصریح کرده است بهتر است خوب است که راپورت رای گرفته شود .

رئیس - تفاوت نمی کند می خواهد سه یسر باشد یا پنج یسر همین است که می دهند دیگر مخالفی نیست؟ [اظهاری نشد] پس رای می گیریم با اوراق آقایانی که موافقت با این پیشنهاد کمیسیون ورده سفید خواهند انداخت و آقایانی که مخالفند ورده کبود . [اوراق اخذ شده و آقای معاضد المالك بقرار ذیل استعراج نمودند]

ورده سفید چهل و شش . **رئیس** - با اکثریت ۴۶ رای تصویب شد . حالا باید در کلیه این راپورت رای بگیریم ولی چون اوراق هنوز توزیع نشده است راپورت شبهه راجع به نماینده کلیه ها خوانده میشود و رای میگیریم بعد در کلیه این راپورت رای گرفته میشود . آقایانی که تصویب کردند ماده اول راپورت کمیسیون بودجه را .

ارباب کیش و سربو - آقا شیخ ابراهیم . **دکتر اسمعیل خان** . **متمم التجار** . **حاج سید نصرالله** **آقا شیخ علی شیرازی** - **مصدق الممالك** . **شیبانی** . **انتظام الحکماء** . **معاضد السلطنه** . **حاج محمد کریم خان** . **دکتر علی خان** . **وحید الملك** . **حاج میرزا رضا خان** . **علی زاده** . **لسان الحکماء** . **آقا سید حسین اردبیلی** . **آقا میرزا احمد** . **منتصر السلطان** **انتظار الواعظین** . **آقا میرزا مرتضی قلی خان** . **ناصر الاسلام** . **ابوالقاسم میرزا** . **تربیت** . **ضیاء الممالك** - **مشیر حضور** - **حاج عز الممالك** - **آقا شیخ غلامحسین نیر السلطان** . **معدل الدوله** . **طباطبائی** . **معزز** - **الملك** . **آقا سید محمد باقر ادیب** - **عز الملك** . **حاج وکیل الرعایا** . **ادیب التجار** . **فهییم الملك** . **آقا میرزا ابراهیم خان** . **آقا میرزا اسدالله خان** . **کاشف** **محمد هاشم میرزا** - **ذکاء الملك** . **دکتر امیرخان** - **متین السلطنه** . **حاج شیخ الرئیس** .

(راپورت شبهه پنجم نیز بعبارت ذیل خوانده شد) **۲۵** شهر **ربیع الثانی ۱۳۲۹** شنبه ۵ چند جلسه متوالی در تحت ریاست آقای معزز الملك منعقد گردیده در خصوص اعتبار نامه **میرزا لقمان کلیمی** که از طرف **کلیه میان شیراز** - **کاشان** - **اصفهان** - **همدان** انتخاب شده مذاقه لازم نموده چون انتخاب ملل متنوعه در نظامنامه انتخابات مصرح بيك درجه یادو درجه نیست و از طرف **کلیه میان طهران** نیز **میرزا عزیزالله** انتخاب شده بوده صورت مفصل انتخابات **کلیه میان راذیلا** بمرض **مجلس** می رساند انتخاب **میرزا لقمان** از نقاط مفصله با اکثریت **۲۸۳** رای **همدان** بتاریخ **حوت** با اکثریت **تا مه ۹۷** رای **اصفهان** - **۱۵** شوال با اکثریت **۳۳** رای **کاشان** **۲۲** صفر **۱۳۲۸** با اکثریت **۴۲** رای **شیراز** **معزم** **۱۳۲۸** با اکثریت **۱۱۱** رای **میرزا عزیزالله** با انتخاب **کلیه میان طهران** با اکثریت **۲۰۷** رای

پس از مذاکرات لازمه و تحقیقات از رئیس شبهه انتخابات وزارت داخله چون **میرزا لقمان** نسبت به **میرزا عزیزالله** اکثریت آراء دارد و در نظامنامه تصریح باینکه در دو درجه نیست شبهه با اکثریت آراء صحت نمایند **کی میرزا لقمان** را تصدیق و موکول برای **مجلس مقدس** می نماید

حاج شیخ اسدالله - در انتخابات دونظر اساسی است یکی مستقیم و یکی غیر مستقیم و این نظامنامه انتخاباتی که نوشته شده است و فعلاً معمول است و این نمایندگان بموجب آن نظامنامه انتخاب شده و باین مجلس آمده اند حالیه ولو اینکه بنده اساساً در این قسم انتخابات مخالف هستم و انتخابات را مستقیم می دانم الا اینکه نظر آن اشخاصی که این نظام نامه را نوشته اند بنده آنچه ملاحظه می کنم می بینم که نظرشان انتخابات بطور غیر مستقیم بوده است و آن نظر اساسی هم نسبت بملل متنوعه و سایر ایالات و ولایات فرق نمیکند و اینکه در نظامنامه انتخابات در موقع انتخاب ملل متنوعه ساکت است از اینکه باید انتخاباتشان بطریق دو درجه باشد یا یکدرجه بنده عقیده ام این است که اینجارا موکول کرده اند بآن نظر اساسی خودشان که از ابتداء تا انتهای نظامنامه آن نظر را داشته اند و بآن نظر هم

در انتخابات ایالات و ولایات میزان را دو درجه قرار دادند و باین ترتیب نمایندگان ششمه در این باب چه نظری داشته است که بيك درجه بودن این انتخاب را تصریح کرده است وصحت آن را رأی داده است و حال اینکه مطابق نظامنامه انتخابات این انتخاب باطل است و دیگر آنکه ملاحظه میفرمائید که در نظامنامه انتخابات در درجه اول اکثریت تام را کافی میدانند اکثریت نسبی را در درجه دوم ولی اکثریت نسبی را در مرتبه اول دوم هر دو کافی میدانند و در اینجا در درجه اول اگر چه عده آراء کلیه رای دهندگان را معین نکرده اند که چقدر بوده است و اکثریت اکثریت تام بوده است یا اکثریت نسبی لکن بيك ملاحظه کدر اینجا مینویسد که (نسبت بدیگری اکثریت آراء دارد) معلوم میشود که این اکثریت اکثریت نسبی است و در صورتی که مادر این مورد انتخاب یکدرجه قائل شویم اکثریت نسبی را که خود نظامنامه ساکت است که ایا در انتخاب یکدرجه اکثریت نسبی معتبر است یا معتبر نیست نمایانم شعبه بچه نظر قبول کرده است و این را تصدیق کرده است و حال اینکه باید اکثریت تام باشد مطابق نظامنامه انتخابات و بر فرض اینکه بخوانیم قبول کنیم و تصدیق بنمائیم بر اینکه اکثریت نسبی کافی است آن یکسلسله است علیحده محتاج باین است که مجلس بکسانی بدهد و تصدیق بکنند که اکثریت نسبی در انتخاب یکدرجه کافی است مطابق آن تصدیق مجلس این اعتبار نامه را به اکثریت نسبی می توایم قبول کنیم والا بچه نظر باید این را قبول کرد که در صورتی که انتخاب يك درجه پذیرفته است اکثریت نسبی در آن يك درجه قبول است و حال اینکه مطابق آن عرض کردم که آن اشخاصیکه نظامنامه انتخابات را نوشته اند انتخابات در درجه را قائل بوده اند و باید کلیه انتخابات مطابق آن دو درجه باشد .

حاج عز الممالك - اینجا همانطوری که آقای حاج شیخ اسدالله فرمودند نظامنامه انتخابات تصریحی در باب ملل متنوعه نکرده است یعنی در خصوص تعیین حوزه انتخاب و تعیین دو درجه بودن آنها ساکت است مثلاً در انتخاب و کلای ایالات تصریح کرده است که حوزه انتخاب بتعیین وزارت داخله است اما در باب ملل متنوعه فقط حق انتخاب يك نفر وکیل را بآنها داده است و بعد از این که انتخابات تصریح کرد باینکه بکنند وکیل حق دارند بجلس بنویسند و تصریح نکرده است که حوزه انتخاب آنها کجا است انتخاب درجه اول در کجا و تعیین درجه دوم در کجا خواهد شد پس بهین دلیل معلوم خواهد شد که آنها بهر شکل باشند میتوانند يك نفر وکیل از برای خودشان انتخاب کنند و مجلس بفرستند و اینکه فرمودند اکثریت تام لازم است این طور است اکثریت تام برای همان دو درجه است یعنی اگر در يك حوزه انتخابیه کسی نسبت بتمام آراء انتخابات آن حوزه انتخابیه اکثریت تام داشت نماینده مجلس است اما اینجا این طور نیست زیرا بطوریکه عرض کردم نظامنامه انتخابات فقط حق يك نفر وکیل را بکلیه ایالت داده است و اینها هم چه در طهران چه در سایر نقاط جمع شده اند و يك نفر وکیل خواسته اند انتخاب نمایند آن وقت **همدان** و **اصفهان** و **شیراز** و **کاشان** با اکثریت **دکتر لقمان**

را انتخاب کردند و فقط طهران در باره مرزا عزیز الله رای داده اند و بعد از اینکه آراء میرزا عزیزالله را باد کتر لقمان مقایسه کنیم ی بینم که اکثریت بصکثر لقمان است دیگر لازم نیست بگوئیم یک نفر دیگر باید بآن احق بهمیم انتخاب بکنند همین دو سه نفر شدیدک نفر ازین آنها در درجه دوم انتخاب بشود این را از روی چه قانونی می فرمائید در نظامنامه انتخابات همچو حق با آنها داده شده است و تصریح نشده است که در کدام یک از شهرهای ایران کلبیمان حق انتخاب یک نفر یا دو نفر و کبل دارند و بعد در درجه دوم آنها در کجا انتخاب خواهد شد مثلا می فرمائید کاشان یک نفر اصفهان و شیراز هم یک نفر و طهران هم یک نفر انتخاب کنند در این صورت که تساوی نخواهد شد یا این که میگوئید در هر شهری یک نفر را انتخاب بکنند پس این هاتمام اشکالاتی است که پیش میاید والبتة در نظامنامه انتخابات آتیه باید این مطالب تصریح بشود که دیگر دو چار این قسم اشکالات نشویم ولی نظامنامه حالیه فقط انتخاب یک نفر و کبل را با آنها داده است و این هاهم که انتخاب کرده اند ۲۸۳ رای در باره دکتور لقمان داده اند و ۲۰۷ رای دربارہ مرزا عزیزالله و این دورا که نسبت بیک دیگر مقایسه کنیم دکتور لقمان اکثریت دارد و آن کس را هم که نسبتا اکثریت دارد باید پذیرفت و نباید هم اشکالات کرد برای اینکه این ها هم در حقیقت از ملت ایران هستند و باید نماینده ایشان را پذیرفت .

رئیس - کوبا مذاکرات کافی باشد (گفتند صحیح است) رأی میگیریم راپورت ششمین که تصویب کرده است نمایندگی دکتور لقمان را آقایانی که موافقت با راپورت ششمین قیام نمایند [اغلب قیام نمودند] با اکثریت تصویب شد حالا رأی می گیریم بکلیه راپورت کمیسیون بودجه در باب ورثه مورث آقایانی که تصویب می کنند و رقه سفید خواهند انداخت (اوراق رأی اخذ شده و آقای حاج میرزا رضا خان از قرار ذیل استخراج نمود و رقه سفید ۴۹)

رئیس - با اکثریت ۴۹ رأی تصویب شد (آقایانی که تصویب کردند) حاج سید نصرالله . آقا شیخ علی شیرازی . دکتور اسمعیل خان . حاج میرزا رضاخان . نیرالسلطان شیبانی . آدینه محمد خان . ادیبالتجار . آقا میرزا احمد . علیزاده . لسانالحکماء . آقا سید حسین اردبیلی . ابوالقاسم میرزا . حاج وکیل الرهایا . دکتور حیدر میرزا . وحیدالملک . آقا شیخ ابراهیم معتمدالتجار . دکتور علیخان . حاج محمد کریم خان . دکتور حاج رضا خان . معاضدالسلطنه . انتظامالحکماء . حاج مصدق الملک . آقا سید محمد رضا . آقا میرزا مرتضی قلیخان . افتخارالواعظین . ارباب کیخسرو . معبدالدوله . ناصرالاسلاب طباطبائی . معتمدالسلطان . معزالملک . عزالملک . ضیاء الملک . آقا شیخ غلامحسین . آقا میرزا ابراهیم خان . مشیرحضور . معاضدالملک . تربیت . حاج عزالملک . کاشف . محمد هاشم میرزا . آقامیرزا

اسدالله خان - متین السلطنه . دکتور امیرخان - حاج شیخ رئیس ذکاءالملک .

رئیس - راپورت کمیسیون بودجه راجع به اعزام سی نفر شاگرد بفرنگ ماده اول و دوم آن تصویب شده حالا ماده سوم و چهارم و پنجم آن راپورت داده شده است خوانند میشود (ماده سیم راپورت کمیسیون بمبارت ذیل قرائت شد) .

ماده سوم - مخارج سی نفر شاگرد از قرار نفی پانصد و پنجاه تومان ۱۶ هزار و پانصد تومان سالیانه اعتبار بوزارت معارف داده میشود .

رئیس - مخالفی هست ؟ (اظهاری نشد) پس رأی میگیریم آقایانی که موافق هستند باماده سیم راپورت کمیسیون بودجه بترتیبی که خوانده شد و رقه سفید خواهند انداخت .

(نیز اوراق رأی اخذ شده و آقای حاج میرزا رضاخان از قرار ذیل استخراج نمود) .

ورقه سفید ۸۸

رئیس - با اکثریت ۵۸ رأی تصویب شد (۲۷ نفر تصویب کردند)

آقا میرزا ابراهیم قمی . دکتور حیدر میرزا دکتور علی خان . انتظامالحکماء . شیبانی . ارباب کیخسرو . بهجت . ناصرالاسلام . آقا سید حسین کزازی . آقا میرزا احمد . آقامیرزا داود خان . معاضدالسلطنه . حاج عزالملک . صدر العلماء . آقا شیخ ابراهیم . لسانالحکماء . حاج سید نصرالله . آقا شیخ شیرازی . آدینه محمدخان آقا سید محمد رضا . ادیبالتجار . وحیدالملک معتمدالتجار . دکتور حاج رضاخان . حاج وکیل الرهایا . حاج محمد کریمخان . ضیاءالملک آقا سید حسین اردبیلی . منتصرالسلطان . آقا میرزا رضاخان نائبینی . افتخارالواعظین . معبدالدوله طباطبائی . فقیه الملک . معزالملک . آقا شیخ غلامحسین . حاج میرزا رضاخان . عزالملک . معاضدالملک . آقا میرزا رضای مستوفی . حاج شیخ اسدالله . آقا میرزا ابراهیم خان . تربیت نیرالسلطان . محمد هاشم میرزا . ابوالقاسم میرزا متین السلطنه . علیزاده . دکتور امیرخان . کاشف آقا شیخ رضا . آقا میرزا اسدالله خان . دکتور اسمعیل خان - سلیمان میرزا . نجات . ذکاءالملک . حاج شیخ رئیس .

(ماده چهارم از قرار ذیل خوانده شد) ماده ۴ - مخارج ذهاب ۳۰ نفر شاگرد از قرار یک صد و تومان سه هزار تومان .

مشیرحضور - بنده یکصد تومان را خیلی زیاد می دانم و گمان میکنم که شصت تومان کافی باشد سابقا هم همین طور پیشنهاد شده بود و مذاکره شده که زیاد است .

حاج عزالملک - در راپورت کمیسیون سابق همینطوریکه می فرمائید پنجاه تومان نوشته شده بود ولی با توضیحاتی که معاون وزارت معارف در کمیسیون بودجه دادند و تقریبا از روی عدد حساب کردند صد تومان زیاد نیست بدلیل اینکه این شاگردها با گاری که نباید حرکت بکنند و در

اروپا هم در درجه دوم ترن مسافرت می کنند تا ورود آنها بیاریس با این ترتیب کمتر از یک صد تومان نخواهد شد نه خیلی مجلل خواهند بود و نه خیلی پست میروند .

ارباب کیخسرو - بنده خواستم بدانم که این میزان صد تومان را تا کجا گرفته اند چون مخیر گفتند تا بیاریس و حال اینکه بنا نبود که تمام اینها بیاریس فرستاده شود شاید لازم بشود که بعضی هاهم بروند بجایهای دیگر ازین جهت عقیده شخصی بنده این است که نباید نظر بیک نقطه نظر کرد بنده در این میزانی که معین کرده اند حرفی ندارم ولی در این که بیک نقطه فرستاده شود مخالفم **حاج عزالملک -** در یک نقطه بود نشان رانده حالا نمیتوانم دفاع بکنم لیکن از روی حساب نقاط دیگر هم بیاریس مخارج حرکت مساوی است حالا این اعتباری است که بوزارت معارف داده میشود که بفرانسه و سویس و آلمان و سایر جاهائی که خودش لازم میدانند بفرستند .

رئیس - دیگر مخالفی نیست ؟ (اظهاری نشد) - رأی می گیریم باماده چهارم که ارباب و ذهاب را سه هزار تومان برای شاگردان معین کرده است آقایانی که با این ماده موافقت و رقه سفید خواهند انداخت (اوراق رأی اخذ شد آقای حاج میرزا رضا خان بقراردیل استخراج نمود و رقه سفید ۵۴)

رئیس - به اکثریت ۵۴ رأی تصویب شد (تصویب کنندگان) صدرالعلماء - آقا شیخ ابراهیم حاج محمد کریم خان - انتظامالحکماء - معاضدالسلطنه شیبانی - حاج سید نصرالله - آقا شیخ علی شیرازی دکتور اسمعیل خان - آدینه محمدخان - دکتور علی خان - دکتور حاج رضاخان - دکتور حیدر میرزا - آقا میرزا ابراهیم قمی - آقا سید محمد رضا - لسانالحکماء - بهجت - ادیبالتجار - علیزاده - طباطبائی - معبدالدوله - مشیرحضور - حاج وکیل الرهایا - آقا سید حسین کزازی - آقا سید حسین اردبیلی - آقا میرزا داودخان - حاج عزالملک آقامیرزا احمد - ابوالقاسم میرزا - ارباب کیخسرو ضیاءالملک - افتخارالواعظین - منتصرالسلطان آقامیرزا مرتضی قلیخان - ناصرالاسلام - عزالملک آقا شیخ غلامحسین - فقیه الملک - معاضدالملک - حاج میرزا رضاخان - آقامیرزا ابراهیم خان - معتمدالتجار - وحیدالملک - نیرالسلطان - معزالملک - کاشف - متین السلطنه - دکتور امیرخان محمد هاشم میرزا - آقا شیخ رضا - آقامیرزا اسدالله خان . نجات - ذکاءالملک - حاج شیخ رئیس . (ماده پنجم بمبارت ذیل قرائت شد) .

ماده ۵ - مبلغ دو هزار تومان اعتبار برای یک نفر سرپرست سالیانه داده میشود .

آقا سید حسین اردبیلی - مسئله سرپرست و این وجهی که برای اوتقار خواسته شده است یک قدری تأمل لازم دارد بجهت اینکه ما باید بدانیم که این سرپرست برای چیست و چه کاری از او ساخته است و آیا ممکن است کسی دیگری متصدی این کار و مباشر همان مواظبتی که ما از سرپرست متوقع هستیم بشود یا اینکه ممکن نیست البته احتیاجی را که ما برای سرپرست احساس کرده ایم از این راه بوده است که تصور میشود اگر یکمده معصلیتی از ایران

بآنجا فرستاده شود ممکن است به اقتضای آزادی که در آنجا هست آنطوری که لازم است مواظبت در تحصیلات خودش نداشته باشد و یک مقداری از وقت آنها ضایع شود و لازم است که یکسفر دیگری برای مواظبت اخلاق و ترتیب تحصیلات آنها معین شود و این هم بواسطه تجارت و امتحاناتی بوده است که گمان می کردیم که بعضی معصلین که از ایران بآنجا می رفتند مواظبت در وظائف تحصیل خود نمیکردند لیکن یک دولت فرستاده نمیشدند معلوم است که از طرف متولیان و سرمایه داران فرستاده میشدند و از طرف نماینده های رسمی دولت ایران یعنی سفارت خانه های ما که در جاهای معظم خارجه هستند مواظبتی نمیشد و اهیمیتی نمیدادند ولی در صورتی که مایک عده را از طرف دولت ایران میفرستیم این عنوان و اهمیت مخصوصی خواهد داشت و ممکن است که سفارت ایران مواظب حال آنها باشد شاید بعضی از آقایان بفرمایند که سفارت ایران آنقدرها مجال نخواهد داشت که رسیدگی بکنند یا این که این اشخاص در جاهای مختلف خواهند بود و رسیدگی نماینده رسمی نمیتواند در نقاط مختلف بآنجا رسیدگی کند و حال اینکه بنده می توانم هر مانع و معظوری که برای سفره تصور می کنید برای سرپرست ثابت کنم بجهت اینکه یکسفر پرست مثلا چه خواهد کرد این شاگردها در چند مدرسه که در نقاط مختلف خواهند بود و این شخص البته نمیتواند که در ایام مختلف برود در تمام آنجاها و سرپرستی اینها را بکند و گمان میکنم همان اندازه مواظبت و فایده را که ما از یکسفر سرپرست منتظر هستیم از نماینده ها و سفارت های رسمی دولت ایران ساخته است و آنها میتوانند بحال این عده شاگرد رسیدگی و مواظبت داشته باشند و هیچ در این موقع ضرورت ضیق مالی لازم نیست که یک دو هزار تومان هم بیک نفر سرپرست بدیم این است که بنده این اعتبار دو هزار تومان را زائده میدانم تصویب نمیکنم .

لواءالدوله - گمانم این است که تجربه با خیلی خوب بینمایاند که اشخاصی که بی سرپرست رفته اند چه نوع تحصیل کرده اند و بر گشته اند از این گذشته نادرات که بعضی خودشان یک جوهر ذاتی داشته اند و رفته اند تحصیل کرده اند سرپرست بدو جهت لازم است اولاً اینکه اینها اخلاقشان فاسد نمیشود و اگر بفرمایند که اینها در مدرسه هستند در مدرسه اخلاق فاسد نمیشود بنده عرض میکنم که اینها تمام اوقات که در مدرسه هستند و اخلاق در معاشرت و حرکت کردن فاسد میشود در مدرسه که مسئله اخلاقی نیست وقتی که بیرون رفتند در گردش و سیر نظر اخلاق آنها فاسد میشود سفره ما بهیچ وجه نمیتواند رسیدگی بکنند بجهت اینکه آنها مأمور رسمی دولتند و ناچارند که برای این کار یکی از منشی های سفارت را مواظب این کار بکنند آنهم که داشت نسوخته است که صحیحاً رسیدگی بکنند ولی اگر یک نفر از اینجا بعنوان سرپرستی معین شود و برود که به بند اینها مشغول چه تحصیلی هستند تحصیلاتشان بکجا رسیده است البته بهتر است و آنکهی اینها را که خواهند فرستاد بکجا خواهند فرستاد و تا کی خواهند فرستاد و سی نفر شاگرد که نشان مختلف است معلوم نیست که بچه شکل

بآنجا خواهند رسید پس ببقیده بنده سرپرست که دو هزار تومان باو میدهند شاید بقدر صد هزار تومان یاصد کرور شرف برای این هافایده داشته باشد .

دکتور حیدر میرزا - بنده عرض میکنم اگر این سی نفر شاگرد بنا بود در یک شهر و در یک محل بروند تحصیل بکنند احتیاج سرپرست برای آنها تصور نمیشود ولی در صورتیکه اینها باید بعلوم مختلفه بخوانند البته مختلفه بنده ناچار اینرا گنجه میشود بنقاط مختلف اروپا اگر بخواهند یکسفر سرپرست برای آنها معین بکنند باید پنج شش هزار تومان مخارج از برای او معین بکنند تا اینکه سوار شود و بنقاط مختلفه که اینها هستند برود و از وضع تحصیلاتشان مسبوق بشود علاوه بر این اینها که میروند برای تحصیل بخارجه تحصیلات ابتدائی خودشان را کرده اند و آنجا که میروند

نباید باهم باشند و حرف بزنند زیرا که تحصیل هر علم هر قدر که بزرگش مأموس تر باشد البته آن علم را بهتر می فهمد و وقتیکه اینها دو درم جمع بشوند مثل این است که بفرنگ رفته اند و یک معلم اردبائی برای خودش آن آورده اند و یا اینکه در اینجا باشند چندان فرقی ندارد و یکسفر سرپرستی هم که اینها را جمع بکنند بعلوی هم ناچار ایرانی است علاوه بر این باید هفت هزار تومان را اقلاً بسرپرست داد که وقتیکه اینها برآیند شدند در شهر آن سرپرست بتواند رسیدگی بحال آنها بکنند دوسیه درس آنها را برسد پروگرام تحصیلات آنها را برسد و الا اگر غیر از این باشد چگونه می تواند این سرپرست با آنها رسیدگی بکنند و یک ترتیبی هم که بهتر از سرپرست از آن نتیجه ببریم این است که اولاً شاگردها در هر مدرسه که هستند یک دوسیه و یک کتابچه عملی دارند که هر سه ماه ترتیب تحصیلاتشان در آنجا ثبت است و در هر یک از امرا کر اروپا دولت ایران یک نماینده دارد و هر کس که از آنها هم چهار پنج نفر شاگرد بیشتر از طرف دولت سیرده نمی شود و آن نماینده کتابچه اعمال آنها را می تواند ببرد و همه قسم میتواند در آن مدرسه که آنها هستند رسیدگی بکنند و یک خرج فوالعاده هم فراهم نمی آید مگر اینکه کمیسیون بگوید این سی نفر را میخواهیم در یک شهر و در یک مدرسه بگذاریم تا اینکه یک نفر سرپرست بتواند بتمام آنها رسیدگی بکنند و الا سی نفر شاگرد هر چند نفر شاگرد باید یک قسمت بشود و هر کدام در یک محلی باشند یک نفر چطور با دوهزار تومان می تواند بتمام آنها رسیدگی بکنند ولی هر مأمور دولتی که در آنجاها هست بغوی می تواند رسیدگی بکنند برای اینکه در خود مدرسه چنانکه عرض کردم شرایطش موجود است و هر سه ماه یکدفعه اعمال و تحصیلات در کتابچه آنها ثبت میشود از این جهت بنده دیگر تمسین یک نفر سرپرست را لازم نمیدانم .

رئیس - چهارده نفر از آقایان اجازه نطق خواسته اند و این هم یک مطلبی نیست که تازه وارد شده باشد این دهمه سیم است که بمجلس آمده است و مذاکرات در آن خیلی شده است .

دکتور اسمعیل خان - تصور میکنم که درست دفاع نشده باشد و اگر رأی بگیری از همان آقایان متوجه نباشد .

رئیس - پس رأی میگیریم در این که مذاکرات کافی است یا کافی نیست آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام نمایند [اغلب قیام نمودند - با اکثریت ۴۰ رأی تصویب شد که مذاکرات کافی است] حالا رأی میگیریم باماده دوازدهم کمیسیون که تصویب کرده است سالیانه دوهزار تومان برای یک نفر سرپرست اعتبار بوزارت معارف داده شود - آقایانی که موافقت و رقه سفید و آقایانی که مخالفند و رقه کبود خواهند انداخت [اوراق رأی اخذ شده و آقای حاج میرزا رضاخان از قرار ذیل استخراج نمود و رقه سفید ۲۹ و رقه آبی ۲۶]

رئیس - لاینحل می ماند [آقایانی که تصویب کردند] .

معاضدالسلطنه . حاج سید نصرالله . آدینه محمدخان . معتمدالتجار . شیبانی . آقا شیخ علی شیرازی . ادیبالتجار . دکتور علیخان . دکتور اسمعیل خان . آقامیرزا ابراهیم قمی . آقامیرزا مرتضی قلی خان . لواءالدوله . بهجت . معاضدالملک . آقای میرزا رضای مستوفی . آقامیرزا ابراهیم خان . حاج عزالملک . معزالملک . مشیرحضور . افتخارالواعظین طباطبائی . حاج محمد کریم خان . آقا محمد بن بروجردی حاج شیخ اسدالله . حاج میرزا رضاخان . آقا میرزا اسدالله خان . دکتور امیرخان . ذکاءالملک . کاشف [آقایانی که رد کردند] .

عزالملک . منتصرالسلطان . حاج سید ابراهیم لسانالحکماء . تربیت . آقا شیخ غلامحسین . فقیه الملک . معبدالدوله . آقامیرزا رضاخان . ابوالقاسم میرزا . آقا شیخ رضا . علیزاده . آقا سید حسین کزازی ارباب کیخسرو . آقامیرزا داودخان . حاج شیخ رئیس . حاج شیخ علی . دکتور حیدر میرزا . آقا سید محمد رضا . حاج وکیل الرهایا . آقا سید حسین اردبیلی . صدرالعلماء . سلیمان میرزا . آقا شیخ ابراهیم . نجات . رکن الملک .

حاج عزالملک - اگر ممکن بود که این ماده را تجزیه بکنیم و در کلیه این راپورت رأی بگیریم ببقیده بنده خیلی خوب بود چون این مسئله مدتی است که بمجلس آمده است و لازم است که زودتر بگذرد حالا مسئله سرپرست ممکن است بماند که بعد در خصوص آن مذاکره بکنیم .

رئیس - بنده که نمی توانم این ماده را خارج بکنم وزیر این ماده را پیشنهاد کرده است حالا بایاید وزیر آنرا مسترد بدارد و خارج بکنند یا کمیسیون - راپورت کمیسیون عرایض و مرخصی است خوانده می شود (بمبارت ذیل قرائت شد) :

بتاریخ ۲۹ شهر ربیع الثانی . آقای دکتور امیرخان شرح عریضه مورده ۲۷ ربیع الاخر در باب تشکیل کنفرانس حفظالصحه بینالمللی در پا پس و تصویب مجلس حفظالصحه دولتی در مأموریت خودشان بکنفرانس مزبور از کمیسیون عرایض و مرخصی تقاضای هفتاد و پنج روز مرخصی نموده بودند کمیسیون نظریه بسوابق اطلاعات ایشان و مأموریتی که در کنفرانس سابقه از طرف دولت ایران داشته اند و به ملاحظه اینکه این مأموریت سیاسی و در برابر مقرری و مواجب دولتی نیست فقط برای بیان دقایق علمی و مناسبات

حفظ الصحة است و منافاتی با نمایندگی ایشان ندارد
بعلاوه حقوق سیاسی دولتی بواسطه توضیحات علمی
ایشان در کفرانس مزبور بااطلاعات سابقه محفوظ
خواهد ماند کمیسیون عرایض مرخصی ایشان را برای
مدت ۷۵ روز تصویب می نماید .

رئیس - مخالفی نیست ؟ (اظهاری نشد)
رای میگیریم بر ایلورت کمیسیون عرایض و مرخصی
که تصویب کرده است (۷۵) روز با آقای دکتر امیر
خان اجازه مرخصی داده شود - آقایانی که موافق
هستند با ایلورت کمیسیون قیام نمایند (اغلب قیام
کردند - با اکثریت تصویب شد) دستور سه
جلسه آینده .

آقای میرزا مرتضی قلیخان - در بساب
انتخاب کسر و کلاه که تکرار مذاکره شده است و
چند دفعه هم تقاضا شده است که در دستور گذاشته
شود و این روزها هم خیلی از نمایندگان مرخصی
گرفته اند بنده می خواستم تقاضا بکنم که در دستور
روز سه شنبه گذاشته شود .

رئیس - اول بنده دستور سه جلسه را بترتیبی
که معین کرده ایم می خوانم بعد در این تقاضای رای
میگیریم دستور سه شنبه سیم - قانون استقراض
ایلورت کمیسیون قوانین مالیه راجع بمتوفیاتی که
حقوق آنها کمتر از دو تومان است - ارسال لوايح
به نجف اشرف - دستور روز پنجشنبه پنجم -
ایلورت کمیسیون تقنینیه - ایلورت کمیسیون بودجه
راجع باحداث پستخانه و تلگرافخانه در سرحد جلفا
قانون پستی دستور روز شنبه مقدم ایلورت کمیسیون
بودجه راجع بحقوق بانوی عظمی - قانون استخدام
شور دوم - قانون پستی شور اول - آقای آقا
میرزا مرتضی قلیخان برای چه روزی تقاضا می -
کنید که انتخاب کسر نمایندگان جزء دستور بشود .
آقای میرزا مرتضی قلیخان - برای روز
۳شنبه سیم ماه .

رئیس - آقایانی که این تقاضا را تصویب
میکنند قیام نمایند (اغلب قیام کردند) با اکثریت ۴۹
رای تصویب شد .

ارباب کیخسرو - از روزی که اعضا
اداره مباشرت را انتخاب کرده اند فقط
بنده تنها در اداره هستم آن دو نفر
دیگری که انتخاب کرده بودند یکی آقای لواهدالوله
بودند که استعفا دادند یکی هم آقای آقامیرزا
رضا خان نائینی بودند که بنده خبر ندارم چه دهاند
که تشریف نیاورده اند گویا ایشان هم استعفا کرده اند
از این جهت بنده استعفا می کنم که چون این مسئله
قانونی است برای روز سه شنبه جزء دستور بشود .

رئیس - بنده هم می دانستم که استعفا داده اند
ولی میترسیدم که انتخاب کنیم باز استعفا بدهند حالا
اگر مخالفی نیست برای روز پنجشنبه جزء دستور
می گذاریم .

دکتر علیخان - دو فقره ایلورت از کمیسیون
معرف داده شده است یکی راجع بزمین که وزیر خواسته
است و اعتبار هم خواسته است از رای ساختن مدرسه
ویکی هم راجع است بقانون طبی این دو فقره

مخصوصاً قانون طبی را که خیلی مهم است تقاضا
می کنم که جزء دستور بگذارید .
رئیس - دستور کدام جلسه .
دکتر علیخان - در دستور روز پنجشنبه
گذاشته شود .

رئیس - دستور روز پنجشنبه راجع است بر ایلورت
کمیسیون تفسیر واحداث تلگرافخانه و پست خانه
در سرحد جلفا وقانون پستی - حالا آقایانی که این
تقاضای آقای دکتر علیخان را تصویب می کنند
قیام نمایند (اغلب قیام نمودند) با اکثریت تصویب شد
ادیب التجار - مدتی است سئوالات زیادی
از وزراء شده است که اغلب آنها سئوالات مهم است
استعفا می کنم تقاضا می کنم که بحضرات اطلاع
بدهند که حضور بهم رسانیده جواب آن سئوالات
را بدهند .

رئیس - هر وقت داده اید نوشته شده است
منتهی چون سئوالات حضرت عالی سی و پنج شش
فقره است از این جهت قدری تأخیر شده است بعضی
از آقایان تقاضا کرده اند که ایلورت کمیسیون
بودجه راجع بشهدی تقی مجاهد جزء دستور روز
سه شنبه گذاشته شود ولی چون دستور روز سه شنبه
زیاد است اگر مخالفی نیست برای روز پنجشنبه جزء
دستور گذاشته شود (گفتند صحیح است) يك
مرضی هم بنده خودم داشتم و آن این است که ماده
[۶۰] نظامنامه داخلی باماده (۶۲) متناقض است
يك مسئله دیگری هم بود راجع برای علنی باوراق
است چنانچه در نظامنامه داخلی نوشته شده است در
لوايح قانونی باید باوراق رای کمرت ولی نه در
سوادش بلکه در کلیات یعنی در آن رای آخری که
گرفته میشود باید باوراق رای گرفته شود اجازه
می خواستم که با کمیسیون تفسیر در این باب مذاکره
بکنیم بعد کمیسیون هر طور رای داد بمجلس
بیايد و هر طوری که مجلس صلاح دانست تصویب
نماید (گفتند صحیح است) (مجلس يك ساعت از -
شب گذشته ختم شد) .

جلسه ۲۴۲

**صورت مشروح مذاکرات روز سه شنبه
جمادی الاولی**

رئیس - آقای مؤتمن الملک در ساعت سه ونهم
قبل از غروب بکرسی ریاست جلوس و پس از یک ربع
مجلس رسماً افتتاح شد صورت مجلس روز سه شنبه
۲۹ ربیع الثانی آقای حاجی میرزا رضاخان قرائت
نمود .

(غائبین جلسه قبل) - حاج امام جمعه با اجازه
حاج آقا - آقای میرزا علی اکبرخان دهخدا بدون اجازه
غائب - آقای سعید حسن مدرس نیم ساعت - طباطبائی
یک ساعت و بیست دقیقه - کاشف دو ساعت از حضور
بوقت مقرر غیبت نموده - حاج وکیل الرعایا
مریض بودند .

دکتر علیخان - بنده تقاضائی که در جلسه
قبل کرده بودم یک راجع بود بترتیبی که وزارت
معارف برای ساختن مدرسه اعتبار خواسته بودند .

رئیس - صحیح است جزء دستور سه شنبه هفتم
نوشته شده است .

ارباب کیخسرو - بنده تقاضائی که کرده
بودم راجع بود به تکمیل اعضاء اداره مباشرت و
درباب آقای آقامیرزا رضاخان نمایانم که استعفاء
داده اند یا نداده اند و آنروز هم عرض کردم که
تا بحال با اداره مباشرت تشریف نیاورده اند و در صورت
مجلس نوشته شده است که بنده تقاضای انتخاب در نفر
را کرده ام در صورتی که معلوم نیست که ایشان استعفاء
داده اند یا خیر .

رئیس - تا روز پنجشنبه معین میشود اگر
استعفاء داده اند که عوض ایشان را هم انتخاب می
کنیم والا همان بکنفر انتخاب میشود - دستور
امروز شور دوم قانون استقراض - شور اول ریلورت
کمیسیون قوانین مالیه راجع بمتوفیاتی که حقوقشان
از دو تومان کمتر است - انتخاب کسر و کلاه - شور
درباب ارسال لوايح به نجف اشرف - چون وزراء
حاضر نیستند وجودشان هم برای استقراض هم برای
حقوق متوفیاتی که کمتر از دو تومان است لازم است
شروع میکنیم با انتخاب کسر و کلاه .

سلییمان میرزا - یک دفعه هم مرض آقایان
رسانیدم که در اصل (۳۲) از متمم قانون اساسی
يك مطلبی نوشته شده است و آن راجع است بوکلانی
که در ادارات دولتی موظف باشند مشغول خدمت هستند نوشته
شده است که از عضویت مجلس منفسلند و عضویت مجدد
آنها را قید کرده است که منوط با انتخاب از طرف ملت است
هر چند این در يك موضوع بخصوص گفته شده است که
اگر بواسطه قبول خدمت دولتی از وکالت منفسل
بشوند مجدداً عضویت آنها بموجب انتخاب جدید از
طرف ملت است و در اینصورت اگر بدون داخل شدن در
ادارات دولتی استعفاء بدهند میتوانیم در مجلس عوض
آنها را انتخاب بکنیم یا میتوانیم تصریحی در قانون
اساسی نشده است و از طرف دیگر هم قانون انتخابات
این حق را بمجلس داده است و آنوقت هم که قانون
انتخابات این حق را بمجلس داد در دوره سابق بود در
این دوره هم قبل از تسکيل مجلس شورای ملی این قانون
انتخابات نوشته شده است و به هیچ وجه نظریات سیاسی
در آن نشده است و هنوز مسالك و فرقی سیاسی داخلی
در مجلس نشده بودند و شاید اگر آنوقت این را سکوت
گذرانیده اند راجع باین بوده است که اگر و کلاه
تبادل افکار بکنند شاید اتفاق آراء در انتخاب بکنفر
بنمایند در آنوقت هم گفتگوهای مسلکی و این ترتیبات
داده است از این جهت تصور کرده بودند که خود و کلاه
حاضر انتخاب بکنند و حالا که وضع و ترتیب ما کم کم
بحالت حقیقی پارلمانی و دارالشورائی تشکیل می شود
یعنی فرق سیاسی و فرقه اقل و اکثری در پارلمان هست
این يك شکل غیر معنی خواهد بود که هر وقت از اقلیت
باز خود اکثریت بکنند بواسطه قبول خدمت دولتی
با استعفاء یا فوت کم بشود آنفرقه میتواند وکالت خودش
را استرداد بکند و اکثریت از آن فوت با استعفاء
استفاده بکند و بر عده خودش بیفزاید و باین ترتیب
اگر دوره انتخاب بگذردی طویل بکشد بتدریج يك
فرقه که در بدو در مجلس اکثریت داشته است
اقلیت خود را فزاید میکند و الا هم این محقق است که
انتخاب هیچ فرقه غیر از انتخاب فرقه ائتلاف بیش
نخواهد رفت اعم از اینکه آنفرقه انتخاب بکنند یا نکنند